VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917 — Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 96 — Vol. XLVII vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Torstaina, elok. 15 p. 1963 — Thursday, Aug. 15, 1963

Portugali edelleenkin siirtomaavalta-asemansa säilyttämisen puolesta

Diktaattori Salazar uhmaa vieläkin YKta ja lupaa lisää verotusta

Lissabon. — Portugalin Antonio de Oliviera Salazar ilmoitti tällä viikolla, että Portugali tulee käyttämään kaikki mahdolliset sotilaalliset ja aineelliset voimansa "puolustaakseen" Afrikan mantereella olevia siirtomaitaan "mustaa rotua" vastaan. Samalla hän kuitenkin antoi eräänlaisen myönnytyksen näitä ihmisiä kohtaan ilmoittamalla, että hän on valmis suomaan näille ihmisille paremmat mahdollisuudet paikalliseen kontrolliin.

Portugalin 74 vuoden ikäinen pääministeri-diktaattori syytti samassa yhteydessä puhuessaan kansalle radion ja television välityksellä, että Yhdistyneet Kansakunnat ja Yhdysvallat sekä Neuvostoliitto olivat yrittäneet sekaantua Portugalin sisäisiin asioihin. Mikäli Neuvostoliitto oli kysymyksessä hän syytti, että sillä oli eräänlaisia aikeita Afrikan maihin nähden.

YK:n Turvallisuusneuvostossa äänestettiin heinäkuun 31 päivänä sen puolesta, että Portugaliin nähden julistettaisiin osittainen asekuljetuskielto ja samalla kehoitettiin sitä ryhtymään mahdollisimman aikaisiin toimenpiteisiin Afrikassa olevien siirtomaittensa itsenäisyyden myöntämiseksi.

Yhdysvallat, Britannia ja Ranska, jotka ovat kaikki Portugalin kanssa NATO-liiton jäseniä, kieltäytyivät äänestämästä päätöslauselmaehdotuksesta, mutta samalla eivät käyttäneet hyväkseen oikeutaan eitota päätöstä.

Salazar sanoi edelleen, että afrikkalaisten uhkaukset pakoittaa Portugalin siirtomaavallan edustajat pois Afrikasta eivät tule mitenkään vaikuttamaan sen maan hallitsijoiden päätökseen säilyttää edelleenkin asemansa Afrikassa. Samalla hän uhkasi, että sellaiset suunnitelmat johtaa vain siihen, että siirtomaiden kansoja tultaisiin verottamaan yhä suuremmassa määrässä Portugalin taholta.

Portugalin toimesta lähetettiin viime kuussa lisää aseväkeä Guineaan sen jälkeen kun oli tunnustettu, että siinä siirtomaassa olevat kapinalliset olivat valloittaneet noin 15 prosenttia maan alueesta. Aikaisemmin Portugalin hallitsijat lähettivät lisää asevoimia Angolaan ja Mozambiqueen.

BC Electric-yhtiön pakkoluovuttamisjutussa seisaus

Vancouver. — British Columbia Electric-yhtiön maankuntahallituksen toimesta pakkoluovuttamisen johdosta maakunnan korkeimpaan oikeuteen esitetyn vetoomuksen käsittely keskeytettiin viime tiistaina asianomaisten yksimielisesti esittämästä ehdotuksesta. Asian käsittely tällä portaalla on täten keskeytetty epämääräiseksi ajaksi.

Tuomari J. T. Ruttanin antaman päätöksen mukaisesti asianomaiset virkailijat ja maakuntahallituksen edustajat voivat nyt keskustella erimielisyyksistään ilman oikeudenkäyntiä. Samalla asianomaiset ilmoittivat, että jos sellaisissa neuvotteluissa ei päästä mihinkään tulokseen, niin asia voitaisiin saattaa jälleen oikeuden ratkaistavaksi kahden päivän ilmoitusajalla.

Kysymyksessä on maakunnan korkeimman oikeuden kaksi viikkoa sitten antama päätös, missä tuomari Sherwood Lett havaitsi, että vuonna 1961 tapahtunut social credit puolueen muodostama hallitus oli toiminut yli valtuuksiensa pakkoluovuttaessaan yksityisesti omistetun yhtiön.

Tuomari Lett oli samalla antanut päätöksensä, että maakuntahallituksella ei ollut valtuuksia muodostaa tämän pakkoluovuttamisen jälkeen British Columbian vesi- ja sähkövoimahallintoa, minkä omaisuudeksi yksityisesti omistettu yhtiö oli siirretty.

Hänen mielensä mukaisesti British Columbia Electric-yhtiön omaisuuden arvoksi olisi ollut asetettava $193 miljoonaa sen $171 miljoonan asemesta, minkä hallitus maksoi yhtiöstä osakkeenomistajille. Yhtiön taholta oli vaadittu $225 miljoonaa.

Molemminpuolin ei ole vielä päätetty milloin aloitetaan keskustelut suljettujen ovien takana yhtiön varojen uudelleen arvioimiseksi.

Venezuelan entinen presidentti vastaamaan rötöksistään

Washington. — Yhdysvaltain hallitus on määrännyt jotta entinen Venezuelan presidentti Marcos Perez Jiminez on luovutettava Venezuelan hallituksen käsiin. Hän on ollut Yhdysvalloissa karkuteillä. Häntä syytetään kotimaassaan $13.5 miljoonan valtiovarain kavalluksesta silloin kun hän oli presidentin virassa.

Tämän uskotaan olevan ensimmäinen kerta jotta jonkun vieraan vallan valtionjohtaja karkoitetaan maasta.

Valtiosihteeri Dean Rusk on jo allekirjoittanut karkoittamismääräyksen neljä vuotta kestäneen monimutkaisen kinastelun päätteeksi.

Tiistaina ilmoitettiin, että lihavahko venezuelalainen kenraalimajuri, joka hallitsi Venezuelaa vuodesta 1952 siihen asti kunnes hänet syöstiin vallasta kuusi vuotta myöhemmin, oli silloin pidätettynä Miamissa.

600 jenkkiä lähtee Länsi-Berliinistä

Berliini. — Berliinin amerikkalaisten joukkojen päämajasta kerrottiin äskettäin, että Berliiniin sijoitettujen amerikkalaisten joukkojen määrää vähennetään 10 prosenttia eli 6,000 miehestä 5,400 mieheen.

Joukkojen supistaminen korvautuu siten, että jäljelle jäävien yksikköjen tehokkuutta lisätään. Joukot organisoidaan uudelleen siten, että niiden liikkuvaisuus paranee.

Nykyiset 1,300 miehen vahvuiset "taisteluryhmät" korvataan 900-miehisillä pataljoonilla. Joukkojen uudelleenorganisointi alkaa syyskuun 1. päivänä.

Canterburyn arkkipiispa

Kristinuskoiset ja kommunistit voivat elää yhdessä

Toronto. — Canterburyn arkkipiispa A. M. Ramsey sanoi täällä tiistaina hänen kunniakseen Royal York-hotellissa pidetyllä lounaalla, että vaikka kommunismi ja kristillisyys ovat vastakkaisia, niin on kuitenkin mahdollista, että näiden katsantokantojen omaavat henkilöt voivat elää yhdessä, sillä kukaan ei halua jotta maailma tuhottaisiin.

Arkkipiispa tähdensi, että vaikka kommunismi ja kristinusko ovat yhteensopimattomia, sillä kristinusko perustuu jumalan tunnustamiseen ja vastaisessa tapauksessa kommunistinen ajattelutapa kieltää jumalan olemassaolon, niin siitä huolimatta rinnakkaiselo kommunistisen ja "kristillisten" maiden kesken on mahdollinen. "Mikään minkä tahansa katsantokannan omaava henkilö ei halua sotaa, mikä voisi kehittyä maailmansodaksi, sillä sellaisessa sodassa ei olisi voittajaa", sanoi arkkipiispa Ramsey.

'Rinnakkaiselo on mahdollinen siitä syystä, että jokaisessa ihmisessä, huolimatta siitä missä hän elää ja mikä hänen katsantokantansa, on olemassa syvällisempi inhimillisyys kuin se katsantokanta, mitä hän on sitoutunut kannattamaan.

"On olemassa todelliset toiveet siitä, että, jos vältymme toistemme kurkkuihin tarttumasta, ihmiskunta tulee vielä nousemaan pinnalle ja kontrolloimaan tilannetta".

Samalla arkkipiispa vihjasi, että "mahdollisesti oma vapautemme ei ole niin syvällinen ja todellinen kuin sen olisi oltava".

Hän lausui mielipiteenään, että 'olen usein ajatellut jotta omaa mielipidevapauttamme vaarantaa se, että elämme äänekkyyden sensaatiomaisuuden ja nopeuden pyörteissä". Tämä vaara, sanoi hän, on olemassa suurin korkeasti teollistuneissa ja ylikansoitetuissa yhdyskunnissa.

VIIME TIEDOT

Länsi-Berliini. — Tämän kaupungin vt. pormestari Heinrich Albertz ilmoitti eilen, että kaupunginhallinto ei tule tästä lähtien sallimaan jotta järjestettäisiin suurempia mielenosoituksia Berliinin — Länsi- ja Itä-Berliinin — välisen muurin läheisyydessä. Mr. Albertz varoitti mahdollisia mielenosoittajia, että kaupunginhallinnon toimesta tulkaisiin ryhtymään vakaviin toimenpiteisiin sellaisia mielenosoittajia kohtaan. Eilen pystytettiin satoja teräksisiä esteitä Länsi-Berliinin puolelle tarkoituksella estää länsiberliiniläisiä pääsemästä kaupungin halki kulkevan muurin läheisyyteen.

Ottawa. — Liittohallituksen odotetaan lyövän huomenna hyväksyvän leimansa Yhdysvaltain ja Canadan väliseen sopimukseen, jonka mukaan Canada lupautuu ottamaan vastaan yhdysvaltalaisia ydinaseita. Tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen on vielä sovittava kahden maan välillä joistakin teknillisistä järjestelyistä, joiden jälkeen Canada voitaisiin muutamien tulevien viikkojen kuluessa varustaa näillä aseilla. Sopimuksen mukaisesti ko. ydinasekärkiä tuotaisiin Canadan alueelle Ontariossa ja Quebecissa olevia Bomarc-ohjuksia, Canadan Saksassa palveluksessa olevien asevoimien Honest John-raketteja ja CF-pommituslentokoneita varten.

Alger. — Algerian vanhin valtiomies Ferhat Abbas erosi eilen hallituksesta syyttäen, että algerialaiset eivät ole vieläkään vapaita Ranskan vallanalaisuudesta. Hän johti aikaisemmin Algerian taistelua itsenäisyytensä saavuttamiseksi.

Elävät kirjantuet. Nämä kaksi villakoiraa ovat kauniit "elävät" kirjantuet. Kysymys on vain siitä, että kuinka kauan ne pysyvät paikoillaan. Nämä kolmivuotiaat koirat kuvattiin Lontoossa Englannissa. — TNS kuva

Piispat USAn neekerien oikeuksien puolesta

Toronto. — Anglikaanisen kirkon täällä tiistaina alkaneessa odotettavasti 11 päivää kestävän kongressin edellä ilmaisivat m.m. yhdysvaltalaiset kirkon piispat, että heidän tulee kannattaa yhdysvaltalaisten neekerien taistelua siviilioikeuksiensa takaamisen puolesta.

Anglikaaniset piispat hyväksyivät elokuun 28 päivänä tapahtuvaksi aiotun Washingtoniin marssin suunnitelman. Marssiin odotetaan osallistuvan 250,000 yhdysvaltalaista neekeriä, jotka tulevat korostamaan presidentti Kennedylle jotta heille myös on suotava täydet siviilioikeudet.

Piispojen antamassa lausunnossa myös kehoitettiin kaikkia kirkon seurakuntia kautta Yhdysvaltojen vaatimaan rotusyrjinnän vastustamista ja poistamista.

Noin 100 anglikaanisen kirkon piispaa kokoontui tiistai-iltana pohtimaan näitä asioita newyorkilaisen piispa Arthur Lichtenbergin puheenjohdolla juuri ennen anglikaanisen kirkon kongressin alkamista, mihin kongressiin odotettiin osallistuvan vähintäin 1,000 henkilöä edustaen yli miljoonaa anglikaanisen uskon seuraajaa kautta maapallon.

Kokous oli kutsuttu pohtimaan kirkon rotusyrjintäkomitean ehdotusta ja se kesti kolmisen tuntia.

Kokouksen jälkeen annetussa lausunnossa vaadittiin jotta Yhdysvaltain kongressin olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin, joilla taattaisiin siviilioikeudet kaikille vähemmistökansallisuuksille Yhdysvalloissa.

Kirkon piispojen hyväksymässä kolmessa erillisessä jyrkkäsanaisessa päätöslauselmassa tähdennettiin kirkon kanta rotuerottelua ja -diskriminaatiota vastaan.

Ensimmäisessä päätöslauselmassa kehoitettiin kirkon seurakuntia kunnioittamaan kongressin puheenjohtajana toimivan piispan toiveita sellaisenaan kuin hän ne esitti helluntaipäivän sanomassaan kesäkuun 2 päivänä. Piispa Lichtenberger kehoitti silloin kirkon jäseniä kannattamaan neekeriväestöä kaikilla mahdollisilla tavoilla näiden protestoidessa kohtalonsa johdosta.

"Pyytäisin teitä", sanoi hän, antamaan rahaa osoituksena teidän yhtenäisyydestänne ja kannatuksestanne ajatukselle rotusyrjintäpolitiikan lopettamiseksi tässä maassa . . . Diskriminaatio itsestään kirkossa on sietämätön skandaali", lisäsi hän.

USAssa puuhataan verohuojennusta rahamiehille

Valtionvarainsihteeri Dillon ehdottaa veroperustan laajentamista köyhempiäkin koskevaksi ja huojennusta suuryhtiöille

Washington. — Yhdysvaltain valtionvarainsihteeri Douglas Dillon on esittänyt maan edustajakamarille ehdotuksen, minkä mukaisesti vähennettäisiin yhdysvaltalaisten verottamista peräti 11 miljaardilla dollarilla kahdessa erässä ensi vuoden tammikuun 1 päivästä lähtien.

Hänen suunnitelmansa mukaisesti perittäisiin aina 14 prosenttiin asti veroa yksityisen maan asukkaiden ensimmäisestä $50 tuloista ja 70 prosenttiin asti korkeimpia tuloja nauttivilta.

Nykyään peritään Yhdysvalloissa 20 prosenttia veroa ensimmäisestä $2,000:sta ja korkeimpien tulojen nauttijoilta 91 prosenttiin asti.

Samalla Dillonin suunnitelman mukaisesti vähennettäisiin yhtiöiden maksamat tuloverot 48 prosenttiin nykyisestä 52 prosentista.

Kaikki tämä merkitsisi ilmeisestikin sitä, että pientuloisten ihmisten verotaakkaa lisättäisiin siten, että verotuksen alaiseksi joutuisi suurempi osa näistä ihmisistä ja huojennettaisiin vain suurtuloisten ja yhtiöiden rasitusta.

Mr Dillonin ehdotukset esitettiin edustajakamarin menettelytapavaliokunnassa, minkä kokouksen pitämisen jälkeen hän kieltäytyi selostamasta niitä lähemmin. Kuitenkin sanomalehtimiesten onnistui saada nämä lähemmät tiedot muista lähteistä.

Saatujen tietojen mukaan tarkoitus on toimeenpanna tämä suurrahamiehiä varmaankin ilahduttava verohuojennus kahdessa erässä — kaksikolmannettaosaa siitä ensi vuoden alussa ja loppu seuraavana vuonna.

Valiokunnan ilmoitetaan jokseenkin loppuunsuorittaneen työnsä ja että sen esittämät ehdotukset jäävät edustajakamarin harkittavaksi aikaisin ensi syyskuussa.

Nainen tervattiin ja höyhennettiin

Walnut, Calif. — 28-vuotias kahden lapsen äiti jätettiin köytettynä palavaan taloon. Ensiksi hänet oli tervattu ja pyöritetty höyhenissä ja sen jälkeen sidottu.

Tämä kaikki oli tehty rangaistukseksi siitä, että hän oli ollut kanssakäymisessä erään neekerin kanssa. Mrs Katherine Gammon Tarwell on saamiensa palohaavojen vuoksi hengenvaarallisessa tilassa sairaalassa.

Pääministeri Pearson:

YDINASEKOKEILUKIELTOSOPIMUS VAIN ENSI ASKEL

Ottawa. — Canadan pääministeri Lester Pearson on sanonut Neuvostoliiton pääministeri Nikita Hrushtsheville, että osittaisen ydinasekokeilukieltosopimuksen, minkä Canada yhdessä lukuisten toisten maiden kanssa on allekirjoittanut, tulisi olla vain ensimmäinen askel kokonaisesta sarjasta kohti todella ystävällisten suhteiden saavuttamista kansojen kesken.

Mr Pearson antoi tiistaina julkisuuteen Neuvostoliiton pääministerille osoittamansa kirjeensä tekstin.

Pääministeri sanoi kirjeessään, että "ydinaseongelmaa ei tulla ratkaisemaan täydellisesti ennenkuin on saavutettu täydellinen ja kaikkien hyväksyttävissä oleva sopimus, mikä koskisi samalla myös maanalaisia kokeita".

McNamara pitää ydinasekokeilukieltosopimusta USAlle edullisena

Washington. — Yhdysvaltain puolustussihteeri Robert McNamara sanoi täällä tiistaina — Yhdysvaltain ydinasevoimista ylpeillen — että Yhdysvalloilla oli tällä hetkellä "kymmeniä tuhansia" ydinasekärkiä ja, että Yhdysvallat tulee olemaan kykenevä osittaisen ydinasekokeilukiellon ansiosta säilyttämään johtoasemansa ydinaseistuksessa.

Hän antoi "varauksettoman kannatuksensa" sopimukselle, millä kielletään kaikki paitsi maanalaiset ydinasekokeet ja vakuutti senaatille sen pohtiessa ydinasekokeilukieltosopimuksen ratifiointia, että Yhdysvallat tulee säilyttämään ydinasevoimansa, jotka ovat "selvästi paremmat kuin Neuvostoliiton".

Hän lohdutti senaatin ydinasekokeilukiellon ratifioimista vastustavia senaattoreita vakuutuksella, että osittaisen ydinasekokeilukieltosopimuksen takia Neuvostoliitto on estetty kehittämästä uusia ydinaseita ja että samasta syystä Yhdysvallat voi säilyttää hänen väittämänsä etumatkan tässä suhteessa. suhteessa.

Täten puolustussihteeri antoi Yhdysvaltain sotilaalliselta taholta kannatuksen ydinasekokeilukieltosopimukselle jokseenkin samalla tavalla kuin sen ratifiointia puolusti valtiosihteeri Dean Rusk edellisenä päivänä.

YHDYSVALLAT KOKEILI YDINASETTA MAANALAISESTI

Noin 12 tuntia ennenkuin puolustussihteeri McNamara esiintyi senaatin valiokunnan edessä vetoomuksineen, atomienergiakomissio ilmoitti, että oli räjäytetty maanalaisesti Nevadassa verrattain pienivoimainen ydinpommi. Tämä oli ensimmäinen ydinaseen räjäyttäminen sitten Neuvostoliiton, Yhdysvaltain ja Britannian välisen ydinasekokeilukieltosopimuksen allekirjoittamisen, mikä tapahtui Moskovassa viime viikolla.

Samalla kun hän yritti tällä tavalla lohduttaa yhdysvaltalaisia sotakiihkoilevia senaattoreita puolustussihteeri tunnusti, että Neuvostoliitto on kuitenkin pitemmällä suurivoimaisten ydinaseiden kehittämisessä kuin Yhdysvallat, mikä seikka on suuresti huolestuttanut joitakin henkilöitä senaatissa ja sotilaspiireissä.

Puolustussihteeri esitti väitteenään asennoitumisensa puolustamiseksi sen, että hänen mielestään Yhdysvaltain on keskitettävä puolustusajatuksensa muualle kuin sellaisten pommien valmistamiseen.

Sopimuksen ratifioimiseksi tarvitaan kahdenkolmannesosan äänten enemmistö senaatissa, mikä joidenkin tarkkailijain mielestä on täysin mahdollinen saavuttaa.

Puhuessaan senaattoreille viime maanantaina valtiosihteeri Rusk vakuutti, että Yhdysvallat tulisi aloittamaan uudelleen ydinasekokeet atmosfäärissä jos neuvostoliittolaisella taholla loukattaisiin sopimusta. Kuitenkin hän sanoi olleensa vakuutettu, että siltä taholta ei niin tehtäisi.

Samalla valtiosihteeri korosti kuulijoilleen, että tällä hetkellä ei ole soveliasta uhmailla, sillä kysymyksessä on miljoonien ihmisten henki ja että niin Neuvostoliitolla kuin Yhdysvalloillakin on riittämiin ydinaseita toistensa tuhoamiseksi, joten nämä maat ovat todella kiinnostuneet ydinasesodan välttämisestä.

Atomivoimaa suunnitellaan kaivostyöhön

Cobalt. — Maa- ja metsäministeri Robarts sanoi, että on mahdollista, jotta Cobaltin kaivostyöt käyvät vuonna 1978 atomivoimalla. Tänä mainittuna vuonna kauppalalla tulisi olemaan 75-vuotisjuhlallisuudet.

"Mahdollista on, että täällä tullaan ensimmäiseksi näyttämään kuinka atomivoimalla aukaistaan kaivostunneleita", sanoi mr Robarts puhuessaan Cobaltin kaivosmuseon avajais- ja kaupungin 60-vuotisjuhlassa.

"Tappelu" olikin vain kansallistanssi

Lontoo. — Kaksi zanzibarilaista heilui muutama päivä sitten pitkin seipäin vilkasliikkeisellä Whotchapelin kadulla Lontoon itäpäässä. Kun poliisit huomasivat tämän, niin heidän pidätettiin syytettynä rauhan häiritsemisestä.

Miehet kuitenkin väittivät että he olivat olleet juhlimassa maansa itsenäisyyttä eivätkä he olleet tappelemassa.

Tuomarille selostettiin, että tappelulta näyttänyt tapaus oli todellisuudessa zanzibarilaisten kansallistanssi.

Näyttelijätär tuomittiin vankeuteen neekerien oikeuksien kannattamisesta

Gadsen, Alabama. — Montrealissasyntynyt näyttelijätär Madeleine Sherwood tuomittiin täällä tiistaina kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen osallistumisestaan rotusyrjintävastaiseen marssiin.

Miss Sherwoodin lainopillinen neuvonantaja ilmoitti, että tuomion johdosta esitetään vetoomus. Miss Sherwood on tällä hetkellä vapaana $1,000 takausta vastaan.

Tämä New Yorkissa ja Hollywoodissa hyvin tunnettu näyttelijätär pidätettiin yhdessä 11 muun henkilön kanssa mielenosoituksessa lähellä Attalia, Alabamassa, viime toukokuun 19 päivänä.

Heitä syytettiin rauhan häiritsemisestä kun he olivat marssilla samoja jälkiä kuin kulki baltimorelainen postinkantaja William L. Moore, joka ammuttiin kuoliaaksi lähellä Atlantaa kuukautta aikaisemmin.

Pidättämisensä jälkeen miss Sherwood kertoi sanomalehtimiehille miksi hän oli osallistunut marssiin.

"Uskon vakavasti, että taistelu siviilioikeuksien puolesta on ominainen tälle vuosisadalle, ei ainoastaan Yhdysvalloissa, vaan kaikkialla".

Miss Sherwood sanoi, että hänen käsityksenään on jotta Yhdysvaltain eteläisten osavaltioiden maanviljelysalueiden neekerit ovat valmiita ja halukkaita saavuttamaan tasa-arvoisuuden.

"Mahdollisesti jotkut heistä eivät voi lausua nelisanaista lausetta", sanoi hän, "mutta he tietävät, että he haluavat osuuden siitä, minkä he pitävät heille kuuluvana".

Tämä 35 vuoden ikäinen näyttelijätär on säilyttänyt Canadan kansalaisuuden siitä lähtien kun hän saapui New Yorkiin 10 vuotta sitten.

Toisten 11 samalla kertaa pidätettyjen henkilöiden asian käsittely on siirretty siksi kunnes päästään lopulliseen päätökseen miss Sherwoodin syytöksestä. Eräs miss Sherwoodin lainopillinen neuvonantaja ilmoitti sanomalehtimiehille, että asiasta tullaan vetoamaan aina Yhdysvaltain korkeimpaan oikeuteen asti jos tarpeellista.

Sd-lehdistö supistuu

Helsinki. — Sos.-dem. maaseutulehdistön vaikeudet ovat johtaneet siihen, että lehtien lukumäärä vähenee syyskuun alusta yhdellä. Kaksi lehteä, Mikkelissä ilmestyvä "Vapaus" ja lappeenrantalainen "Kansan työ" yhdistetään nimittäin syyskuun alusta. Uudeksi nimeksi tulee "Saimaan Sanomat" ja painopaikkana on Lappeenranta. Asiallisesti siis tapahtuu "Vapaus"-lehden lakkauttaminen.

Sosialidemokraattisen puolueen puoluetoimikunta hyväksyi viimeksi pitämässään kokouksessa nyt suoritetun järjestelyn. Sopimuksen mukaan lehti painetaan "Kansan Työn" kirjapainossa Lappeenrannassa ja sen sivumäärä on aluksi 6—8.

Intian äärioikeisto vaatii Nehrun eroa

New Delhi: — Intian äärioikeistolaisten innoittamana oli täällä eilen noin 10,000 ihmistä mielenosoituksella parlamenttitalolla vaatien pääministeri Jawaharlal Nehrun ja hänen hallituksensa eroamista.

Mielenosoitus oli järjestetty hallitukselle oppositiossa olevien puolueiden toimesta. Intian jokseenkin vähäisempään poliittiseen toimintaan vaikuttavana tekijänä oleva kommunistipuolue ei ottanut osaa oppositiopuolueiden järjestämään mielenosoitukseen.

Oikeistolaisten mielenosoitus oli järjestetty sen väitteen perustalla, että Intian kongressipuolueen muodostama hallitus ei ollut suhtautunut oikealla tavalla verotuskysymyksiin, ja että sen toimesta oli vaadittu pakollista säästöohjelmaa sekä joidenkin välttämättömien kulutustarvikkeiden hintojen korottamista.

Parlamenttitalon toisella puolella oli samanaikaisesti noin 5,000 henkilöä käsittävä vastamielenosoittajien joukko, joka ilmaisi äänekkäästi kannattavansa hallituksen politiikkaa.

Useita satoja poliiseja oli määrätty paikalle eristämään mielenosoittajat toisistaan ja estämään heidät tunkeutumasta parlamenttitaloon, missä mr. Nehru oli juuri sillä hetkellä antamassa lausuntonsa viimeaikaisten tapahtumien johdosta. Intian radiointiministeriö oli allekirjoittanut yhdysvaltalaisen Voice of America-propagandaradion kanssa sopimuksen, minkä mukaisesti sille tultaisiin myöntämään kolme tuntia radiointiaikaa Kaakkois-Aasiaan suntaamista varten.

Nehru ilmoitti parlamentin alahuoneessa, että hän ei ollut täysin tutkinut asiaa ennenkuin radiointiministeriö oli allekirjoittanut sopimuksen ja sanoi samalla, että sellaisen sopimuksen allekirjoittaminen ei ole yhdenmukainen Intian hallituksen aikaisemmin ilmoittaman linjoittautumattomuuspolitiikan kanssa.

Hän sanoi, että jos sellaista politiikkaa seurataan niin se voinee johtaa sisäisiin riitoihin Intiassa ja Yhdysvaltain välisistä suhteista.

Mr. Nehru ilmoitti samalla, että juuri tällä hetkellä oli käynnissä Yhdysvaltain ja Intian edustajain välillä neuvottelut siitä josko voitaisiin tehdä jonkinlaisia muutoksia näiden maiden välillä solmittuun sopimukseen, jotta se tulisi olemaan paremmin yhdenmukainen Intian kannaottojen kanssa.

Saksalaisten putkimiina saunamuurissa

Rovaniemi. — Saksalaisten aikainen putkimiina löytyi purettavasta saunamuurista viime viikolla Ranualla. Talon isäntä, työnjohtaja Kalle Ilvesluoto totesi pienen miinan olevan täysin räjähdyskuntoisen. Miinan ovat saksalaiset kylästä lähtiessään työntäneet saunamuuriin, jossa vaarallinen panos ei, ihme kyllä, ole parinkymmenen vuoden aikana saunaa lämmittäessä räjähtänyt.

Intian oppositiopuolueet arvostelevat hallituksen suhteita länsimaihin

New Delhi. — Kaikki oppositiossa olevat puolueet paitsi kommunistit yhtyivät tällä viikolla pääministeri Jawaharlal Nehrun kongressipuolueen muodostamalle hallitukselle epäluottamuslausunnon antamiseen — ensimmäinen epäluottamuslausuntoehdotus tulemaan Nehrun eteen hänen 16-vuotisen virassaan olemisen aikana.

Kuitenkin on varsin vähän mahdollisuutta, että epäluottamuslausunto hyväksyttäisiin parlamentissa, sillä kongressipuolueella on ylivoimainen enemmistö parlamentissa.

Epäluottamuslausunto esitettiin tuloksena 73-vuotiaan pääministerin arvostelusta sen johdosta, että yhdysvaltalaiselle Voice of America-propagandaradiolle suunnitellaan lähetysaseman rakentamista Kalkuttaan ja samalla on suunniteltu Yhdysvaltain ja Britannian kanssa pidettäviä yhteisiä ilmamanöverejä. Hallitusta arvostelevalla taholla katsotaan, että nämä toimenpiteet eivät ole yhdenpitäviä Intian linjoittumattomuuspolitiikan kanssa.

Parlamentissa esitetyssä päätöslauselmaehdotuksessa oli vain yksi lause: "Että tämä edustajakamari ilmaisee epäluottamuksensa nykyiseen hallitukseen."

Kahdesti aikaisemmin on tehty yritys saada esitetyksi epäluottamuslausuntaehdotus, mutta kummallakaan aikaisemmalla kerralla ne eivät saaneet esittämiseksi tarpeellista 51 äänen kannatusta. Tällä kertaa 72 opposition jäsentä kannatti ehdotuksen esittämistä.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office 674-4264 — Editorial 674-4265
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Ltd., 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translations free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75 USA:ssa: 1 vk. $10.00 6 kk. $5.25
3 kk. 2.75 Suomessa: 1 vk. 10.50 6 kk. 5.75

Kansanfestivaalit – hyvästä vaiko pahasta?

Viime viikolla vietettiin Orilliassa, Ontariossa, kolmas vuotuinen Mariposan kansanfestivaali (Third Annual Mariposa Folk Festival) päivälehtien huutavien, mellastuksista ja huliganismista kertovien otsikoiden säestyksellä. Emme kiellä, etteikö festivaalivieraiden joukossa olisi ollut aineksia jotka tulivat festivaaliin, ei nauttiakseen ohjelmaan kuuluvan kansanmusiikin rikkaudesta, vaan pikemminkin saadakseen mellastaa ja oikein joukolla. Kuitenkin olemme sitä mieltä että lehdistön antama kuva tapauksista joihin syyllistyi varmasti vain pieni prosentti 20,000:sta festivaaliin osallistuneesta, muodosti sanomalehtien sensaatiotarkoituksiin vääristetyn kuvan mikä ei ollut suhteessa totuuden kanssa. Saa vaikutelman, että sanomalehdistö olisi katkerasti pettynyt jos festivaaleilla ei olisi ilmennyt lainkaan mellakointia, teini-ikäisten juopottelua jne. millä ne voivat "värittää" sivujaan. Epäilemme todellakin suuresti että välikohtauksista vapaa, menestyksellinen festivaali olisi saanut vastaavan, huomiotaherättävän käsittelyn lehdistössä. Kun mitään ei "tapahdu", se ei ole aineistoa päivälehdillemme. Kuitenkin, jos katsomme tämänpäivän yhteiskunnassamme ilmeneviä tosiasioita suoraan silmiin, havaitsemme, että nuorisossamme ilmenevä vastuuntunnon puute ei ole mikään uusi, juuri Mariposan festivaaleilla julkisuuteen tullut ilmiö. Tosiasiassa, jos festivaali johon otti osaa kymmeniätuhansia nuoria ihmisiä, olisi sujunut täydelleen ilman välikohtauksia, mellakointia, juopottelua jne., silloin se olisi varmaankin ollut uutta.

Joiltakin tahoilta tulee nyt esityksiä vuotuisen festivaalin lopettamisesta. Mielestämme tämä olisi väärin. Festivaalinvieton tulisi jatkua, sillä se edustaa, lainataksemme torontolaisen näyttelijän Paul Kligmanin sanoja, "uutta kehitystä yhteiskunnassamme". Eräs kyynillinen Globe & Mailin reportteri ei voinut vastustaa kiusausta, vaan takertui Mr. Kligmanin huomautukseen ja vääristellen asetti sen mellakoinnin yhteyteen. Tämän reportterin täytyy olla hyvin uusi työssään, muussa tapauksessa hän olisi tiennyt että yhteiskunnan vastaiset ilmiöt Orilliassa viime viikonlopulla ovat kaikkea muuta kuin uutta kehitystä ja ne ovat olleet häiritsevän yleisiä yhteiskunnassamme jo pitkän aikaa.

CSJ ja SCAUL tietävät omasta käytännöllisestä kokemuksestaan että festivaalit, joihin nuoriso saapuu eri puolilta maata laulamaan, urheilemaan, näyttelemään tai keskustelemaan, ovat eräs parhaita niiden huonojen vaikutusten vastustajia jotka nuorisoamme tänään kohtaavat. Nuoret ihmiset jotka ahkerasti harjoittelevat, kilpailevat, näyttelevät tai työskentelevät jollakin muulla luovalla tavalla, eivät todennäköisesti tunne mielenkiintoa huligaanisiin edesottamuksiin. Tämän tosiasian vahvistavat useimmat sosiologeistamme. Emme tietenkään pyri väittämään että kaikki maamme nuorisoa koskevat pulmat voitaisiin ratkaista yksinkertaisesti järjestämällä tietyn määrän festivaaleja. Päästäksemme Canadan nuorison probleemien alkuun ja juureen tänään, meidän täytyy tunkeutua kaikkien muidenkin yhteiskunnallisten pulmiemme juureen. Paljon kuitenkin voidaan tehdä nuorisossamme ilmenevien yhteiskunnallisesti vaarallisten taipumusten kurissapitämiseksi. Festivaalit, sellaiset kuin Mariposan festivaali, ovat askel oikeaan suuntaan. Jopa päivälehtemmekin artikkeleissaan (mutta eivät otsikoissaan) kertoivat kuinka tuhannet ja taas tuhannet nuoret kuuntelivat herpautumattomalla mielenkiinnolla vierailevien taiteilijoiden esittämiä kansanlauluja ja myöskin korottivat omat äänensä lauluun.

Mariposan festivaali, yhtä hyvin kuin kaikki muutkin festivaalit Canadassa vuoden aikana, ovat erittäin tärkeitä muussakin mielessä. Tämän lehden palstoilla on usein viitattu Canadan kulttuurielämän kehittämisen tärkeyteen. Vaikkakin tämä on tapahtunut pääasiassa CSJ:n ja SCAUL:n järjestämien vuotuisten festivaalien yhteydessä, näiden artikkelien yleiset yhteenvedot siitä hyödystä minkä yksilö ja yhteiskunta saa tällaisista festivaaleista jotka on tarkoitettu Canadan kulttuurin kehittämiseksi ovat oikeita kaikissa tapauksissa. Kuitenkin vakaumuksemme on, ettei tällaisten festivaalien tulisi koskaan olla yksityisissä käsissä, siis järjestää niitä pääasiassa yksilöllisen voiton saavuttamiseksi. Siellä ei jää taiteelle paljon tilaa, missä voiton saavuttaminen on pääasia. Edelleen uskomme, että paikallisten, maakunnallisten ja jopa koko maan hallintoelinten tulisi avustaa tällaisia festivaaleja, erikoisesti varaamalla paikkoja niitä varten ja muuten helpottaa niiden järjestelyä. Tämä apu puuttui Orillian festivaaleista.

Mutta entä se mellakointi? Eikö useampien tämänkaltaisten festivaalien järjestäminen varaa useampia tilaisuuksia huliganismille? Olemme jo väittäneet, etteivät festivaalit sellaisenaan ole syynä huliganismiin. Mainitsimme myös, että Orilliassa tapahtuneet välikohtaukset olivat sosiaalisten sairauksiemme ilmaisuja ja että festivaalit jotka vetävät puoleensa kymmeniätuhansia ihmisiä, eivät aina heijasta parhaita seuraelämän tapoja. Mutta ne jotka syyllistyvät näihin järjestyshäiriöihin ovat aina erittäin pienenä ja helposti kontrolloitavana vähemmistönä.

Päästäksemme asian ytimeen sanomme, että Mariposan festivaali kuten myöskin Stratfordin festivaali, The Shelburne Old Time Fiddlers Contest, The Fergus Highland Games sekä meidän festivaalimme, kaikki sellaiset festivaalit ovat erittäin tärkeitä canadalaisen tietoisuuden kehittämiselle. Niiden tuomitseminen huliganismin orgioina pienen ryhmän edesottamusten vuoksi on väärin ja jättää täydelleen huomiotta tällaisten yritysten positiivisen puolen. Liukaskielisistä, mutta kyynillisistä ja lyhytnäköisistä kirjeistä huolimatta ne edustavat uutta ja tervetullutta kehitystä canadalaisessa yhteiskunnassa.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Hanna Mäki, Port Arthur, Ont. täyttää perjantaina elokuun 16 pnä 70 vuotta.

Valpas Hänninen, Long Lake, Ont. täyttää perjantaina elokuun 16 pnä 79 vuotta.

Karl Törmälä, Worthington, Ont. täyttää sunnuntaina elokuun 18 pnä 76 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

NL:n ja Suomen kauppaneuvottelut elokuun lopulla

Helsinki. — Tasavallan presidentti on viime viikolla tapahtuneessa esittelyssä asettanut valtuuskunnan Suomen ja SNTL:n välisiä neuvotteluja varten tavaranvaihdosta vuodeksi 1964 sekä uudesta pitkäaikaisesta kauppasopimuksesta vuosiksi 1966—1970 ja määrännyt valtuuskunnan puheenjohtajaksi kauppa- ja teollisuusministeri T. A. Wiherheimon, varapuheenjohtajaksi ministeri Olavi J. Mattilan, pankinjohtaja Reino Rossin ja ylijohtaja Kalervo Hentilän sekä jäseniksi seuraavat henkilöt: pääsihteeri Toivo Karvonen, toimitusjohtaja Lauri Kirves, agronomi Olavi Sipilä, kauppaneuvos Hugo Timonen, lakitieteen lisensiaatti Bror Wahlroos, puheenjohtaja Allan Vainio, vuorineuvos Björn Westerlund ja vuorineuvos Eero Viima.

Ulkoministeriö nimeää erikseen neuvotteluihin eri alojen asiantuntijat.

Neuvottelut on tarkoitus aloittaa Helsingissä kuluvan elokuun lopulla.

Kirjeitä

MATKAKERTOMUS

Euroopassa vierailustani kesä- ja heinäkuussa olisi mahdollista kirjoittaa paljonkin, sillä yli kuukauden kiertomatkalla tuli nähtyä yhtä ja toista sosialistisessa Puolassa, kommunismia rakentavassa Neuvostoliitossa ja myös muissa maissa, kuten Tanskassa, Suomessa, Ranskassa ja Irlannissa.

Samassa joukkueessa menomatkaa yhdessä kulkeva Helen Tarvainen kirjoitti jo vierailustamme Puolassa, joten yhdyn hänen selostukseensa. Erikseen sopii kertoa joskus moninaisista muutoksista Neuvostoliitossa, varsinkin tehdä vertailuja yhdeksän vuotta sitten näkemäni suhteen.

Suomen puolelle Helsinkiin saavuttua ensimmäinen joukkotapaaminen oli vieraillessa Vasikkasaaressa viimeisenä heinäkuun sunnuntaina, joten kerron siitä ja sivuutan yksityisluontoiset vierailut. Vasikkasaaressa on huomattava määrä kesäisiä asukkaita ja heidän joukossaan oli useita sukulaisiani. Mutta mainittuna päivänä oli Vasikkasaaren asukkaiden ja kaupunkilaisten järjestön yhteinen "olympialaisjuhla", jonka ohjelmassa oli kilpailua kalastuksessa, kolmiottelu urheilussa, köydenveto saarelaisten ja kaupunkilaisten välillä, nuolenheittoa, ampumista jne.

Puhuja (nimestä en ole enää varma) käsitteli kokoomuksen Varikseu esityksiä, joissa ilmaistiin entistään korkean verotuksen lisäämistä ja taistelu palkkojen nousua vastaan, minkä vuoksi työväestön vastustava arvostelu nousi jo etukäteen ja puhuja kehoitti painostamaan ettei esityksiä tehtäisi eduskunnalle. Minulla oli kunnia tuoda canadalaiset ja muut ulkomaalaiset terveiset, joissa kerroin huomioistani Mustanmeren rannalla ja uudelleen rakennetussa Stevastopolissa, Ukrainassa ja varsinkin sen uudelleenrakennetussa pääkaupungissa Kievissä, sekä Moskovassa ja Leningradissa.

Kun Moskovassa oli juuri käynnissä ydinasekieltosopimusneuvottelut, niin tulkitsin sen suurena toiveena kansoille ensiaskeleena pysyvää rauhaa kohti, jolle voidaan rakentaa neuvottelujen jatkamisella pitäen perustana rauhanomaisen rinnakkaisolon lujittamista, jossa Suomen ja Neuvostoliiton keskinäiset suhteet esimerkillisesti viitoittaa tietä.

Lausuin toivomuksen, että sen opetukset auttaisivat Kiinan kommunisteja huomaamaan virheensä asettaessaan pääkysymyksen aliarvioinnin ja dogmaattisen teorisoimisen etutilalle, että tulisivat huomaamaan rauhan puolesta taistelun keskeisenä maailmassa.

Toivotin, että ydinasekieltosopimus tulee olemaan portaana taistelussa täydellisen aseistariisumisen saavuttamiselle, sosialistisen leirin, ja länsimaiden työtätekeväin rauhaa rakastavain kansanjoukkojen ja siirtomaiden vapausliikkeiden yhteisessä painostuksessa suurvaltojen pakoittamiseksi hyökkäämättömyyssopimuksen solmiamisen ja sotilasmenojen supistamisen kautta yleiseen ja täydelliseen aseistariisuntaan.

Juhlaväki ilmaisi yksimielisen hyväksymisen, joka tulkittiin jatkuvassa keskustelussa tehden aina selvemmäksi rauhan puolesta taistelun. Se muodosti pohjaksi Suomesta tervehdyksillemme Canadaan ja Canadan suomalaisten suurjuhlille Torontoon. — ATH.

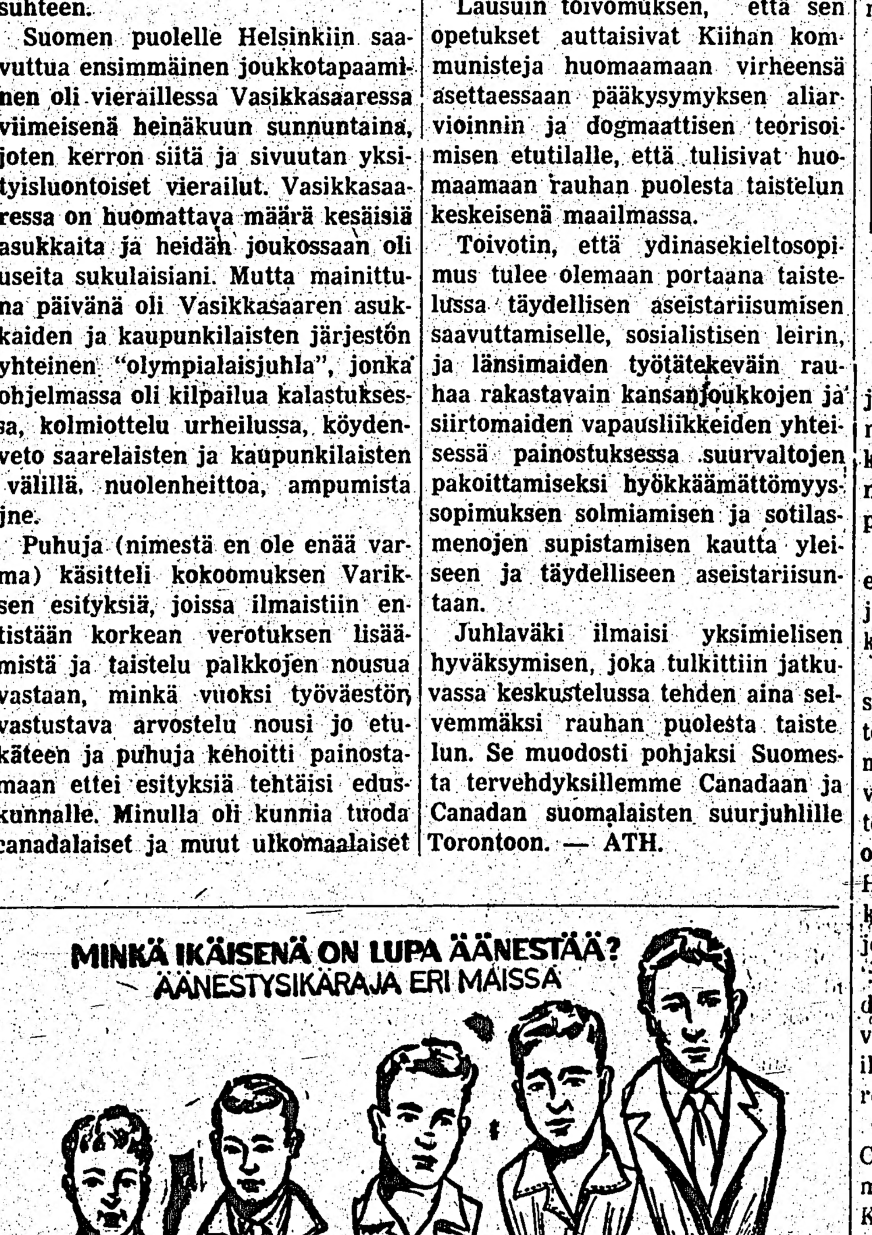

Ihminen no. 100,897 kertoo:

Pyökkimetsästä tehtiin Buchenwaldin kauhuleiri

Kahdeksantoista vuotta on kulunut siitä, kun Neuvostoliitto voitti sodan ja saksalainen natsismi organisoituna järjestelmänä hävitettiin. Ruoho on kahdeksantoista vuoden ajan viheröinyt Saksan ja muiden Euroopan maiden maaperällä olevilla joukkohaudoilla, mutta natsikenraalit eivät kainostele tekojaan istuessaan hallituksessa ja korkeissa viroissa nykyisessä Länsi-Saksassa. Suomestakin löytyy piirejä, jotka eivät kainostele pysytyttää natsilaista epäjumalankuvaa poltetulle maalle. Muinoista "kohtalonyhteyttä" Länsi-Saksan kanssa yritetään elvyttää luottaen siihen, että nuoret sukupolvet eivät tiedä mitä tapahtui. Vielä löytyy kuitenkin niitä, jotka tietävät ja kertovat.

Toveri Valeri Heifits asuu Alupkassa Krimillä. Vaimoaan, joka on lääkäri, hän saa kiittää siitä, että vielä elää ja kykenee liikkumaan. Vasta jonkin ajan kuluttua sodan jälkeen paljastui kaikki se tuho, mitä kidutukset Hitlerin kuolemanleireillä ja Gestapon vankiloissa olivat häneen jättäneet. Kuusi vuotta hän oli liikuntakyvyttömänä vuoteessa ja puolitoista vuotta sen jälkeen täysin kuuro.

En kestänyt yhdellä kertaa kuulla Heifitsin koko elämäntarinaa, joka jo kuultunakin on mieltä järkyttävä. Saksassa viettämänsä vuosien jälkeen häntä ei mikään enää ole pystynyt hämmästyttämään. Keskustelimme monena päivänä ajasta, joka on kaukana takanapäin, mutta liittyy pelottavan läheisesti tähän päivään niin kauan kuin natsiupseerit ovat johtavilla paikoilla Länsi-Saksassa.

MIINANPOLKIJAKSI

Jouduttuaan Reinin sillalla SS-miehen käsiin Valeri joutui sadan muun miehen kanssa saksalaisten valtaamalle alueelle miinanpolkijaksi. Vajaan kuukauden kuluttua sadasta miehestä oli vain kymmenen jäljellä. Kun saksalaiset olivat vakuuttuneet, että miinakenttä oli tullut puhdistetuksi, lähetettiin eloon jääneet vangit Auschwitzin keskitysleirille kaivamaan ylös maahan haudattujen, kaasukammioissa murhattujen ruumiita. Tuhannet ruumiit olivat alkaneet maassa kaasuuntua ja levittää pahaa hajua ja myrkyllistä ilmaa ympärilleen, ja siitä joutuivat kärsimään natsit itsekin. Maa rupesi käymään ja käyminen pani sen kuplimaan.

Ruumiiden kaivamista ja niiden polttamista nuotioissa ja polttouuneissa joutuivat Valerin ohella tekemään kaikki pakoa yrittäneet. Heidän selässään oli keltainen merkki, mikä oikeutti kenet tahansa ampumaan tai muulla tavalla tuhoamaan heidät. Mutta Valerin synkkä taival natsilaisessa yhteiskunnassa ei päättynyt Auschwitziin. vaan hänen tiensä johti vielä Buchenwaldiin, jossa ihmisillä suoritettiin tieteellisiä kokeita.

PYÖKKIMETSÄSTÄ KAUHULEIRIKSI

Paikalla kasvoi ennen kaunista pyökkimetsää. Ihmiset viettivät siellä vapaahetkiään. Saksan suurin runoilija J. W. v. Goethe kulki aikanaan pyökkien lomassa luodessaan parhaimpia teoksiaan. Mutta vuonna 1937 pyökit kaadettiin. Paikalle lähetettiin aluksi saksalaisia kommunisteja, joiden tehtäväksi tuli rakentaa itselleen ja sadoille tuhansille muille ihmisille paikka, missä heidät hivutettiin hengiltä.

Leirialue oli vankien kaupunki, jossa oli 60 parakkia. Sitä ympäröi korkeajännitteellä sähköistetty piikkilanka-aita. Sodan puhjettua tätä alunperin kommunistien vankileiriksi tarkoitettua leiriä käytettiin monien muidenkin ihmisten mm. alaikäisten lasten tuhoamiseen. Valerin tullessa leirille sen elämä oli jo saanut omat muotonsa, ja kuolema vieraili siellä vuorokauden jokaisena minuuttina.

Vangit oli jaettu ryhmiin, jotka erotti toisistaan vaatteissa oleva värinauha: punainen värinauha oli sodan vastustaja, musta kriminaalivanki jne. Tuhoa punaisia niin paljon kuin ennätät, pääset itse pois sanottiin mustille, mutta he eivät päässeet.

Ravintoa annettiin vangeille tieteellisesti: viidentuhannen kalorian tarve kuitattiin seitsemälläsadalla. Työtä teetettiin järjestelmällisesti mm. maanalaisissa kaivoksissa ja kun työ oli valmis, tekijät ammuttiin. 8-vuotiailla teetettiin kuudentoista tunnin työpäiviä ja tutkittiin, miten kauan he sitä kestävät.

Leirillä järjestettiin myös juoksukilpailuja vankien kunnon kohentamiseksi, maaliin ensimmäisenä ehtinyt ammuttiin siihen paikkaan. Vankeja kutsuttiin päivittäin riviin laskettavaksi: yksi, kaksi, kolme — kolmas ammuttiin. ja taas alusta.

Sodan riehuessa riehuivat myös taudit. Lavantautia vastaan tarvittiin suuret määrät seerumia. Tauti istutettiin lapsiin ja kun se oli heissä itänyt, veri laskettiin kuiviin. Lapset kuolivat, mutta heidän seerumiksi muutettu verensä pelasti arjalaisen rodun lavantaudilta. Yliopistoissa tarvittiin ihmisruumiita opetustarkoituksissa leikattavaksi ja leirin nuorimpia ja vanhimpia kuivatettiin elävältä havaintovälineiksi. Vankien puhtaudesta huolehdittiin, heille annettiin saippuanpala pesua varten ja pestessään, he kuolivat. Saippuassa oli kaasua. Vankien terveydentilaa tutkittiin klinikassa, mutta tutkimuksen jälkeen heidät sai haudata.

NAISPUOLINEN SADISTI

Buchenwaldissa Valeri näki naisen nimeltään Ilse Kock. Tämä entinen poliisin tytär, nuoruutensa katunaisena viettänyt hirviö kidutti huvikseen: hän nautti hyppiessään vangin päällä kunnes tästä tuli vainaja ja nauroi vetäessään omakätisesti ihmisen hirteen. Ilse veti itse vangeilta kultahampaat suusta vaihtaakseen ne morfiiniin, myi vangin nahasta tehtyjä käsilaukkuja ja osti rahoilla morfiinia SS-miehelleen. Morfiinnihumalassa rypevä mies sopi Ilselle, joka valitsi parhaiten säilyneitä miesvankeja itselleen — aamulla heidät surmattiin. Kaikkea kokeneet vangit tunsivat kauhua hänet nähdessään.

MAANALAISTA TOIMINTAA

Mutta Buchenwaldissa elettiin kahta elämää. Se mitä tapahtui natseilta salassa, esti vankeja heittäytymästä korkeajänniteaitaan lopettaakseen kärsimyksensä. Näissäkin oloissa toimii kommunistinen puoluejärjestö, joka organisoi myös aseellisen kapinan. Se pelasti Buchenwaldista pienen joukon ihmisiä eläväksi todistuskappaleiksi jälkimaailmalle. Valerin silmiin syttyi eloisa välke hänen ryhtyessään kertomaan tästä vaiheesta.

— Sodan alkuun mennessä olivat saksalaiset kommunistit jo perustaneet Buchenwaldissa puoluejärjestön. Kun ensimmäinen ryhmä neuvostoliittolaisia sotavankeja tuotiin leirille vuonna 1941, perustivat he oman järjestönsä. Myös muiden kansallisuuksien edustajilla oli omat vastarintajärjestönsä. Olosuhteiden pakosta kaikki toimivat aluksi aarimmäisen salaisesti, kukin omalla tahollaan. Kielivaikeudet osaltaan estivät yhteyksien ottamisen, mutta niin pian kuin muita kansallisuuksia edustavat vangit oppivat saksaa, kävivät myös tunnustelut helpommaksi. Vuoteen 1942 mennessä työssä oli onnistuttu siinä määrin, että erillisistä ryhmistä oli saatu muodostetuksi yhtenäisiä vastarintaryhmiä, mutta vasta vuonna 1943 saivat neuvostoliittolaiset yhteyden saksalaisiin kommunisteihin. Neuvostoliittolaiset opiskelivat saksaa näiden yhteyksien ja järjestetyn, koko leiriä käsittävän vastarinnan organisoimiseksi.

YHTENÄINEN VASTARINTALIIKE

Ponnistukset johtivat vähitellen tuloksiin. Neuvostoliittolaisten vankien keskuudesta löytyivät rohkeimmat ja kokeneimmat puoluetyöntekijät ja saksalaisten joukosta löytyivät ne, jotka parhaiten tunsivat maan olosuhteet ja natsien menettelytavat. Yhteydet solmittiin ja kommunistien johdolla saatiin muodostetuksi hyvin organisoitu, kurinalainen ja niissä olosuhteissa parhaalla mahdollisella tavalla toimiva vastarintaliike.

Joka päivä kuoli kaksi kolmesataa vankia nälkään ja joka päivä heitä murhattiin muulla tavoin. Kuolema vaati päivittäiset uhrinsa myös vastarintaliikkeen riveistä. Mutta uusia vankeja tuotiin leirille tiheään ja heistä saatiin uusia jäseniä. Kielivaikeudet haittasivat yhä, mutta yhteyshenki säilyi ja vastarintaliikkeessä mukana olevat tukivat toisiaan henkisesti. Lamaannusta ei päässyt syntymään. Ulkomaailmaan ei ollut mitään yhteyksiä. Kaikki, mikä piti mielet taistelutahtoisina, oli löydettävä omasta keskuudesta.

OMA LEHTI JA RADIO

Niin pian kuin puoluetoiminta pääsi vauhtiin, ryhdyttiin julkaisemaan vankilalehteä. Tehtävä tuotti miltei ylivoimaisia vaikeuksia jo yksin paperin puuttumisen vuoksi, mutta siitä huolimatta lehti ilmestyi. Sen levittäminen tuotti uusia vaikeuksia, sillä oli tarkoin tutkittava kenelle sen antoi, jotta lehden tekijät eivät olisi paljastuneet. Kirjoitettu sana teki tehtävänsä: — levitti rohkeutta vankien keskuuteen.

Vankileirin aitojen takaa ei saatu mitään tietoja. Oli saatava radio, joka välittäisi tietoja tärkeimmistä tapahtumista ja uutisia rintamalta. Sen hankkiminen oli uskomattomien ponnistusten takana, mutta se oli saatava. Sotatoimien sitoessa saksalaisia rintamille tarvitsivat natsit ammattitaitoista työvoimaa yhä enemmän. Kun sitä ei ollut irroitettavissa armeijasta, vietiin ammattitaitoisia vankeja mm. radiokorjaamoihin. Näihin töihin joutuneet vangit kuljettivat radion osan kerrallaan leirille. Osat koottiin radioksi likaämpärin kaksinkertaisen pohjan väliin. Nyt voitiin leirilehteenkin saada uutisia rintamalta ja täten kohottaa vankien mielialaa ja taistelutahtoa.

ASEELLISTA KAPINAA VALMISTELTIIN

Stalingradin taistelujen aikana oli saksalaiset poikaisia myöten komennettu rintamille ja Buchenwaldin lähistöllä sijainneessa asetehtaassa oli työvoimapula. Vankeja vietiin näihinkin töihin. Siitä sai ajatus aseellisesta kapinasta. Leivät koverrettiin ontoiksi ja niiden sisällä kuljetettiin aseiden osia. Kenkien puiset pohjat porattiin niin ikään ontoiksi osien kuljettamista varten. Tällä tavalla saatiin pistooleja, mutta miten saataisiin kiväärejä. Loppuun näännytetyt vangit uhrasivat ruumiinosiaan, kuka varpaansa, kuka sormensa jne. Loukkaantuneet toverit vietiin tehtaalta leirille ja heidän allaan paareilla kiväärien osia, kraanaatteja jne. Aseet koottiin maanalaisissa likaviemäreissä, joissa niiden toimintakykyä myös kokeiltiin. Vuoden 1945 alussa oli koossa kahdeksansataa kranaattia, sata pistoolia ja toista sataa kivääriä patruunoineen.

Samaan aikaan oli tehtävä myös propagandatyötä. Mutta miten päästäisiin yhteyteen tärkeissä paikoissa oleviin vankeihin? Niinpä mm. Valerin terve jalka kipsattiin ja hän pääsi pesutuvalle töihin. Täältä käsin hän organisoi propaganda- ja viihdytystyötä leirillä. Propagandisteja suojeltiin paljastumiselta mm. siten, että valot sammuivat äkkiä parakeissa, joku puhui pimeässä, mutta kuka, sitä ei saatu tietää.

RATKAISUN HETKI KÄSILLÄ

Vuoden 1945 alkupuolella oli Buchenwaldissa elossa vielä toistasataa tuhatta vankia, mutta saman vuoden huhtikuussa heitä oli enää vähän yli kaksikymmentätuhatta. Alkoi näyttää varmalta, että Neuvostoliitto voittaa sodan. Natseille tuli kiire tuhota kaikki vangit. Buchenwaldin vangit saivat huhtikuun 11. päivän aamuna tietää, etä sinä päivänä heidät kaikki tuhottaisiin. Silloin päätettiin kapina aloittaa.

Puolen tunnin ajalla olivat vangit katkaisseet korkeajänniteaidat ja kaksi tuntia myöhemmin oli leiri vankien hallussa. Aseellinen kapina oli natseille täydellinen yllätys. Kaikista vartiointi- ja näännytystoimenpiteistä huolimatta oli päässyt tapahtumaan jotakin tavatonta, johon natsit eivät olleet osanneet varautua. Buchenwaldin vangit osoittivat, etteivät natsit olleet onnistuneet tekemään heistä eläimiä. Kapina pelasti muutamia tuhansia vankeja kertomaan jälkipolville totuuden natsismista.

Sodan päätyttyä Valeri palasi armeijaan kielenkääntäjäksi ja vuonna 1949 siviiliin. Joka vappu hän tapaa vielä elossa olevat Buchenwaldin vangit muistomerkillä, joka on pystytetty tuolle paikalle. Hänen terveytensä on murtunut, mutta tietoisuus siitä, että hän yhä on tarpeellinen, pitää hänet virkeänä. Elämäntehtäväkseen hän on ottanut paljastaa jälkipolville natsien tihutyöt. Hän on pitänyt puolitoistatuhatta esitelmää ja kirjoittanut artikkeleita lehtiin. Lisäksi hän on kirjoittanut näytelmän ja valmistelee parhaillaan kirjaansa, joka tulee dokumentti Buchenwaldista ja muista saksalaisista keskitysleireistä. — Jenny Pajunen.

SITÄ JA TÄTÄ

NEUVO

Vanha kana: — Saanko antaa sinulle yhden hyvän neuvon.

Nuori kana: — Millainen se on?

Vanha kana: — Muna päivässä pitää kirveen poissa.

TIESI TARKKAAN

Rouva Anoppi oli pitkällä vierailulla tyttärensä luona. Eräänä päivänä hän kysyi vävyltään: — Mihin aikaan junani lähtee huomenna?

— Kuudentoista tunnin, seitsemäntoista minuutin ja kymmenen sekunnin kuluttua tästä hetkestä lähtien, rakas mamma!

PÄIVÄN PAKINA

Jumala ja automatisointi

Englanninkielinen sana "oral", joka samalla on englanninkielessä miespuolisen henkilön etunimi, tarkoittaa kirjaimellisesti "suusanallinen" tai "suulas" —toisin sanoen paljopuheinen.

Nimi on erittäin sopiva eräälle evankelistalle, joka on viimeaikoina järjestänyt uskonparannusristiretken Torontossa.

Oral Roberts on helluntailainen saarnamies Yhdysvalloista ja varustettuna ilmeisellä kyvyllä saada ihmiset uskomaan, jotta hänellä on voima aikaansaada ihmeitä ihmisten parantamiseksi vain laskemalla oikean kätensä heidän päälleen. Hän on samalla erittäin hyvin liikemiesmäisesti toimivan järjestön johtaja. Tämä järjestö on hänen "ristiretkiensä" toimeksipanija. Todellisuudessa Oral Robertsin sanavalmeus ja "ihmeet" — 'parannusihmeet" — ovat ainoat näille ristiretkille leimaa-antavat ilmiöt.

Tämän järjestön (Oral Roberts Crusade, Inc.) päämaja sijaitsee monikerroksisessa rakennuksessa Kansas Cityssä. Ollen vähän epävarma ihmeisiin luottamisessa mainittu Oral Robertsin johtama laillistettu yhtiö on rakennuttanut itselleen fantastisen järjestön päämajan modernien seinien sisälle.

Tästä voimme kertoa esimerkkinä sen kuinka tässä rakennuksessa vastataan niihin tuhansiin kirjeisiin, mitkä saapuvat Oral Robertsille joka päivä ja joissa pyydetään häneltä neuvoja (samalla kun luonnollisesti lähetetään Oral Robertsille tuntuvia rahalahjoituksia).

Ilmeisestikin tämän järjestön toimistossa on jo luetteloitu kaikki mahdolliset kysymykset ja niihin sopivat vastaukset sekä järjestetty siten, että ne ovat valmiina vastauksien antamista varten "elektrooniaivokoneessa". Vastauksen antaminen tapahtuu tässä nykyaikaisessa toimistossa seuraavalla tavalla. Esimerkiksi, jos joku Oral Robertsin seuraaja kirjoittaa pyytäen häneltä neuvoa jonkun perhekysymyksen ratkaisemiseksi, niin häneltä saapunut kirje menee ensin toimistotyöläisille, jotka on varustettu luetteloiduilla näitä kysymyksiä koskevilla vastauksilla. Joku näistä työläisistä ottaa kirjeen vastaan ja päättää minkälainen vastaus on annettava kyseessä olevaan kirjeeseen ja myöskin, luonnollisesti, siitä mikä vastaus olisi sopiva sellaiseen kyselyyn.

Mutta tässä vaiheessa herää kysymys siitä josko tämä henkilö vaivautuu itse kirjoittamaan henkilökohtaista vastausta tietoa haluavalle. Ei. Hän yksinkertaisesti hankkii luettelosta "sopivan" vastauksen (ne on jo kaikki valmiiksi luetteloitu ja numeroitu) ja lähettää määräyksensä kirjeen lähettämisestä toisille työläisille, jotka suorittavat todellisen Oral Robertsin puolesta kirjoitetun kirjoituksen kirjoittamisen. Viimeksimainittu henkilö, joka tässä tapauksessa on ehkä nuori nainen, ottaa vastaan vastauskirjoitusmääräyksen, käyttää hyväkseen jokseenkin samallaista kojetta kuin on puhelinnumerojen valitsemislaite. Tällä laitteella hän valitsee numerot, mitkä on merkitty vastauskirjemääräykseen. Täten lähtee määräys elektrooniselle koneelle, mikä kirjoittaa vastauksen täysin tästä lähtien automaattisesti.

Nyt on olemassa koneella kirjoitettu kirje. Ja kenen allekirjoitus siihen liitetään? Luonnollisestikin Oral Robertsin. Mutta sekin tapahtuu koneellisesti — automaattisesti — ja samanaikaisesti kirje taivutetaan kuoreen, johon liimataan postimerkki ja joka suljetaan sekä toimitetaan samoin automaattisesti valmiina olevaan postisäkkiin. Siinä hommassa tarvittaisiin todellisuudessa ihmeitä jos voitaisiin tämä toimittaa nopeammassa ajassa.

Oral Robertsin järjestöllä on kaikki inhimilliset ongelmat ja niihin hänen mielestään sopivat vastaukset niin tarkasti luetteloituna sekä ladattuna tähän elektroonijärkikoneeseen, että pakoittuupa mieleen takaisin kertomus eräästä miehestä, joka halusi liittyä erään rikkaiden kerhon jäseneksi.

Kysymyksessäoleva mies oli saapunut kerhon talolle yhdessä häntä jäseneksi suosittelevan henkilön kanssa. Kun he saapuivat perille jo ennestään kerhon jäsenenä oleva mies oli kehoittanut kerhon jäsenyyttä anovaa henkilöä istuutumaan hetkiseksi kerhon seurustelusaliin yhdessä siellä olevien iäkkäiden miesten kanssa. Hän itse lähti ilmeisestikin herrojen puheille. Noin minuutin kuluttua yksi kerhon vanhemmista jäsenistä nousi seisaalleen ja lausui hyvin yksinkertaisesti "437", mihin toiset topatuissa tuoleissaan laiskottelevat kerhon jäsenet vastasivat raikuvin nauruin. Tätä seurasi erään toisen jäsenen jaloilleen nouseminen ja sanat: "1,034." Ja edelleen lisää naurunrähäkkää. Vielä kolmaskin jäsen nosti takamuksensa pehmeältä istuimeltaan ja sanoi: '48."

Tätä seurasi vieläkin kovempi naurun puuska, mikä seikka ihmetytti suuresti kerhon jäseneksi aikovaa miestä. Kun hänen kaverinsa saapui takaisin hän kysyi tältä, että mistä johtui sellainen jotta kerhon jäsenet nauroivat vain siitä syystä, että olivat saaneet kuulla jonkun numeron lausuttavan. "Niin", selosti ystävä, "asia on siten, että tämä on erittäin vanha kerho ja kaikki sen jäsenet ovat kuulleet jo moneen kertaan kaikki vanhat kaskut, vieläpä sellaisetkin, jotka mahdollisesti voitaisiin kertoa uusimiseen. Siksi he ovat vain yksinkertaisesti antaneet niille numerot jotta ei tarvitsisi kertoa niitä täydellisesti uudelleen. Täten heidän ei tarvitse muuta kuin vain lausua numero — sen kaskun numero, minkä he sillä hetkellä haluaisivat kertoa."

Kerhon jäsenyyttä anovan miehen tuttava jätti hänet uudelleen mennäkseen takaisin kerhon virkailijain puheille jättäen ystävänsä istumaan edelleen—vanhojen kerhon jäsenten kansoittamaan istuntosaliin.

Tällöin uuden tulokkaan mieleen juolahti, että mahdollisesti hän voisi päästä "seuraan sisälle" jos hänkin lausahtaisi joitakin numeroita. Niinpä hän nousi istuimeltaan ja sanoi kovalla äänellä: "893", odottaen sen johtavan samallaiseen nauruun kuin aikaisempien numeroiden lausujien "tilastotiedot" olivat johdattaneet. Mutta ei yksikään kerhon vanhoista jäsenistä ollut huvitettu. Hän yritti vielä paria muuta numeroa, mutta nekään eivät aikaansaaneet hänen toivomaansa tulosta. Äänettömyys vallitsi ja jokaisen kasvoilla oli vain kyllästyneisyyden ilme.

Kun kerhon ylhäiseen jäsenyyteen pyrkivän miehen ystävä tuli takaisin, niin hän kertoi tälle miten oli tapahtunut.

'Ohoh", sanoi tämä, "asia on siten, että jotkut ihmiset voivat kertoa kaskun ja toiset eivät voi.

— Usko.

Urheilua

SUOMELLE NIUKKA MAAOTTELUVOITTO 107—105

Helsinki. — Unkari-ottelun toinen päivä oli edeltäjäänsä paljon antoisampi. Vaikka olosuhteet olivatkin heikommat kohosi tulostaso kautta linjan huomattavasti paremmaksi. Lisäksi pistetaistelu kiristyi lopussa aivan herkulliseksi ja näytti jo siltä, että lopputulokseksi tulee tasapisteet.

Silloin Lappeenrannan posteljooni Kalevi Horppu karkaisi luontonsa moukarihäkissä ja pyöri viimeisellä yrittämään vallan vimmatusti ja antoi lekalleen sellaisen lennon että mittamiehet saivat lukea uudet SE-numerot.

Järjestäjät kiirehtivät jakamaan tasavallan presidentin taistelijamaljan Olavi Saloselle jo ennen Horpun heittoa. Huolimatta Salosen kahdesta voitosta sattui Horpun pitkä heitto maaottelun loppuratkaisua ajatellen niin ratkaisevalla hetkellä, että melkeinpä olisi maljan mieluummin suonut hänelle.

Illan loisteliaimpiin tuloksiin kuului Unkarin komean moukarinheittäjän Gyula Zsivotzkyn heittämä 68.95, joka on uusi Stadionin ennätys. Kolmiloikassa hyppäsi Kalocsai ensimmäisellään 15.89 — eli uuden Unkarin ennätyksen. Suomalaisista saavutti kesän parhaan tuloksensa Horpun lisäksi vain kiekonheittäjä Pentti Repo.

Pieni ja tanakka Bela Szekers otti ohjakset käsiinsä kun 1,500 metrin juoksijat päästettiin valloilleen. Vauhtia olikin vallan riittävästi, sillä ensimmäinen kierros mentiin 57.8 sekunnissa ja 800 metrin kohdallakin väliaika oli alle kahden minuutin. Vielä 1,000 metrin kohdalla oli väliaika varsin kova 2.29,6, mutta sen jälkeen vauhti hieman tasaantui ja lopussa Olavi Salosella oli helppo homma korjata kotiin seitsemän pistettä. Samuli Roimela sen sijaan ei pystynyt lyömään Szekeresiä ja Unkarin toinen edustaja, yllättävän kesysti juossut Attila Simon, jäi melkeinpä suosiolla viimeiseksi.

Seiväskilpailusta ei tullut mitään herkullista, sillä pustan pojat olivat viisi kuusi luokkaa meikäläisiä heikompia. Jalkavaivainen Török varmisti vain välttämättömän yhden pisteen, hyppäämällä 300 ja myös Miskein tulokseksi jäi vaatimaton 380. Liekö helppo vastus veltostuttanut Laitisenkin, jolle nyt 440 oli selvästi liikaa ja hän pääsi vain 420. Nikula selvitti 460 ja oli viimeisellään melko lähellä onnistua 480:n ylityksessä.

Moukarinheitosta muodostui värikäs ja hyvätuloksinen kilpailu. Zsivotzky tempaisi jo kolmanella heitollaan yli 68 metrin kaaren ja lisäsi siihen vielä muutamia senttejä viidennellä heitollaan. Stadionin ennätys joka aikaisemminkin oli hänen nimissään kirjoitetaan nyt numeroilla 68.95.

Kalevi Horppu onnistui latautumaan viimeiseen heittoonsa mainiosti ja tuloksena oli uusi Suomen ennätys 62.66. Tämä heitto ratkaisi myös koko maaottelun Suomen hyväksi ja Horpusta tuli käden käänteessä stadionyleisön suuri suosikki.

Illan päättäjäislajin 4 x 400 metrin viestin alkaessa oli pistetaistelu jo ratkennut. Suomella oli varaa hävitä, mutta sinnikkäämpää taistelua meikäläisten taholta silti odotettiin. Salonen ensimmäisellä osuudellaan juoksi jokseenkin odotuksien mukaisesti, mutta Rauhala menetti toisella osuudellaan pelin kokonaan. Tuntuu hieman ihmeelliseltä Niemelän juoksuttaminen tässäkin lajissa, sillä hänen tilastoalkansa tältä kesältä 49.2 tuskin riittää 10 parhaan listalle. Ellisessä juoksussa hänen yksityisaikansa lentävällä lähdöllä oli 49.4.

SUOMI—UNKARI OTTELUN 2. PÄIVÄN TULOKSET

200 m juoksu: 1) Istvan Gyulai Unkari 21,9; 2) Laszlo Mihalyfi Unkari 22,1; 3) Pauli Ny Suomi 22,2.; 4) Börje Strand Suomi 22,2.

110 m aidat: 1) Juhani Vuori Suomi 15,0; 2) Raimo Asiala Suomi 15,1; 3) Zoltan Csanyi Unkari 15,1; 4) Arpad Turoczy Unkari 15,4.

400 m juoksu: 1) Istvan Gyulai Unkari 47,8; 2) Caba Csutoras Unkari 48,4; 3) Jussi Rintamäki Suomi 49,0; 4) Tarmo Rauhala Suomi 49,0.

Kiekonheitto: 1) Jozsef Szecsenyi Unkari 56,25; 2) Pentti Repo Suomi 55,29; 3) Ferenc Klics Unkari 53,59; 4) Nilo Hangavaara Suomi 52,96.

Seiväshyppy: 1) Pentti Nikula Suomi 460; 2) Taisto Laitinen Suomi 420; 3) Janos Miskei Unkari 380; 4) Istvan Török Unkari 300.

1500 m juoksu: 1) Olavi Salonen Suomi 3.44,7; 2) Bela Szekeres Unkari 3.46,8; 3) Samuli Roimela Suomi 3.48,6; 4) Attila Simon Unkari 3.50,7.

5,000 m juoksu: 1) Sandor Iharos Unkari 14.05,4; 2) Simo Saloranta Suomi 14.05,8; 3) Istvan Kiss Unkari 14.07,6; 4) Reijo Höykinpuro Suomi 14.22,6.

MOUKARINHEITTO: 1) Gyula Zsivotzky Unkari 68,95; 2) Kalevi Horppu Suomi 62,66 (uusi Suomen ennätys); 3) Sandor Eckschmiedt Unkari 62,21 4) Reijo Suuripää Suomi 57,38.

Kolmiloikka: 1) Henrik Kalocsai Unkari 15,89 (uusi Unkarin ennätys); 2) Yrjö Tamminen Suomi 15,57; 3) Asko Ruuskanen Suomi 15,50; 4) Dragan Ivanov Unkari 14,85.

4 x 400 m viesti: 1) Unkari (Imre Nemeshazi 48,1 — Csaba Csutoras 48,3 — Laszlo Mihalyfi 46,7 — Istvan Gyulai 47,6) 3.12,7; 2) Suomi (Reijo Salonen 48,0 — Tarmo Rauhala 49,5 — Erkki Niemelä 49,5 — Jaakko Tuominen 48,2) 3.15,2.

Joseph P. Thompson
(1957) LTD.
HAUTAUSTOIMISTO
132 Carlton St., Toronto, Ontario
(Ainoa osoitteemme)
R. DAVISON, johtaja
WA. 1-3971 — WA. 1-1793

Ayriss Florist
LIMITED
"Kukkasovitelmamme erikoisalamme"
Puhelin HU. 5-2918
695 BAYVIEW AVENUE
(Lähellä Eglintonia)
TORONTO, ONT.

Beach Auto Body
2286 Queen St. E., Toronto
(takaosassa)
Puhelin OX 1-0600
Täydellinen autorikkojen korjaus.
Maalausta vahakiillotusta ja hitsausta.
AKE JA TAISTO

Kiinteistövälittäjä
ROLF HEYNO
REALTOR
2269 Yonge Street
(Eglintonin kohdalla)
Toimisto HU 9-4988
Kotiin CH 1-4550
Canadian Association of Real Estate Boards ja Toronton Real Estate Boardin jäsen.

Parkway Bakers Suomalainen leipomo
Valmistaa suomalaista kardemummapullaa, oikeata ruisleipää, kanelikorppuja, kaakkuja, leipomolan tuotteita.
KARVIA EDELLEENKIN SAATAVANA
Auki kesäaikana: maanantaista keskiviikkoon 9—6, torstaina 9—7, perjantaina 9—8, lauantaina 8—4
AKE SAARINEN
290 Queen St. West EM 3-7676 Toronto 2-B, Ont.

MATKAPALVELU
Suomeen, Tanskaan, Norjaan ja Ruotsiin
Täydellisiä tietoja ja paikkatilausta halutessanne käykää, soittakaa tai kirjoittakaa:
O. K. JOHNSON & CO. LIMITED
297 Bay St. EM 6-9488 Toronto 2, Ont.
107 Dunlop E. PA 6-6525 Barrie, Ont.

KUULUISIA SKANDINAAVIALAISIA
JUOMIA POMAGNE, SOCKER DRICKA, CITRON VAND JA ORANGE
Nyt myytävänä useimmissa skandinaavialaisissa ja virolaisissa kaupoissa Torontossa
Scandinavian Beverages Co.
Kotiinajoa varten soittakaa 447-9744 tai Fresh Maid 447-8131

100 maalle kutsukortti

Tokio. — Japanin olympialaisten järjestelykomitea jätti keskiviikkona viralliset kutsun Kansainväliselle olympiakomitealle 100 jäsenmaalle, Indonesia ei kuitenkaan saanut kutsua.

Etelä- ja Pohjois-Korea sekä Itä- ja Länsi-Saksa saavat kutsun vasta sen jälkeen kun neuvottelut yhteisistä joukkueista ovat päättyneet.

Indonesialle esitetään virallinen kutsu vasta sen jälkeen kun Kansainvälinen olympiakomitea on kumonnut maan osallistumiskieltoa koskevan määräyksen sen johdosta, että se oli kieltänyt Formosaa ja Israelin osallistumasta neljänsiin Aasian maiden kisoihin viime vuonna.

Nousevaa aurinkoa esittävin kuvin sekä olympiarenkain somistetuissa kutsukorteissa lukee "Tokion olympialaisten järjestelykomitealla on kunnia kutsua Teidät 18. olympiakisoihin Tokioon lokakuun 9 ja 22. päivin 1964."

Tshekitkään eivät mene

Praha. — Tshekkoslovakia on myös ilmoittanut, ettei se osallistu Oslossa 20—25 8. järjestettäviin ammunnan EM-kilpailuihin. Neuvostoliitto oli jo viime perjantaina ilmoittanut poisjäämisestään. Syyksi edelliseen ilmoitetaan, ettei Itä-Saksan ampujille ole myönnetty maahantulolupaa.

SUOMEN UUTISIA

Helsingissä 9 elokuuta 1963, lähettäjä Suomi-Seura r.y.

— **Kaivinkone katkaisi n.s. kuuman linjan Helsingin lähellä.** Muutaman tunnin ajaksi katkaisi kaivinkone 8.8. Helsingin länsipuolella Westendissä sen kaapelin, jota pitkin ns. kuuma linja tulee kulkemaan syyskuun alusta lähtien Moskovan ja Washingtonin välillä.

Kaapeli katkesi klo 14 aikaan, ja Helsingin ja Moskovan välinen yhteys oli poikki noin klo 18 asti. Helsingin ja Moskovan välinen kaukokirjoituslinja kulkee Suomen pääkaupungista Porkkalaan ja sieltä edelleen Tallinnaan ja Moskovaan. Tässä kaapelissa on 18 kaukirjoitinyhteyttä. Ensi kuun alusta alkaen ns. kuumalinja kulkee yhtä tällaista yhteyttä pitkin.

Siltä varalta, että tässä Helsingin Tukholman ja Lontoon kautta kulkevassa kaapelilinjassa sattuisi häiriöitä, on kuumalle linjalle varattu täydellinen varalinja. Sitä varten perustetaan radiolennätinyhteys Moskova-Washington, jolla on yksi väliasema Tangerissa Pohjois-Afrikassa. (US)

— **Salapoliiseja puolustuslaitokseen.** Suomen ensimmäisten sotapoliisin kouluttaminen alkoi 5.8 Autopataljoonan suojissa Helsingissä. Kurssi kestää kolme kuukautta ja sille on valittu 25 varusmiesaliupseeria eri joukko-osastoista tiukan karsinnan jälkeen. Nyt koulutettavat sotapoliisit tulevat toimimaan liikennepoliisin tehtävissä ja valvomaan järjestelystä kasarmialueilla ja sotaharjoituksissa. Kurssin opettajina toimii paitsi puolustusvoimien henkilöstöä myös poliisikoulutuksen saaneita viranomaisia sekä opettajia Valtion poliisikoulusta. (HS)

— **Kaksi sosialidemokraattista sanomalehteä yhtyy.** Kaksi sosiaalidemokraattista sanomalehteä, Mikkelissä ilmestyvä Vapaus ja Lappeenrantalainen Kansan Työ, yhdistyvät kuusi kertaa viikossa ilmestyväksi lehdeksi, jonka nimi tulee olemaan Saimaan Sanomat. Uusi lehti aloittaa ilmestymisensä syyskuun alussa ja painospaikkansa on Lappeenranta. (SS)

Syysjuhla Tarmolassa

Toronto. — Suurjuhlista ovat vain muistot jäljellä, mutta Tarmola on edelleenkin juhlakunnossa, siispä päätimmekin pitää juhlat elokuun 24 ja 25 päivinä. Lauantaina on tanssit aivan kabarettimaisiin ja sunnuntaina ohjelmaa ja urheilukilpailuja. Siis tervetuloa jälleen, läheltä ja kaukaa Tarmolaan, kyllä se vain on kaunein ja viihtyisin paikka täällä Toronton ympärillä. Myöskin näin etukäteen voi jo mainita, että on ajatus vielä myöhemmin pitää toisetkin tanssit ennen kiitospäivää, siis ei Tarmolaa vielä kiinni laiteta, vaikka ehkä joillakin on ollut se ajatus.

Samoin on kuulunut kyselyjä että onko Tarmola myynnissä, siihenkin voin vastata että ei ole, se myyntiilmoitus siellä tien vieressä kuuluu siihen peltoalueeseen luultavasti.

Ososaston johtokunta haluaa kiittää kaikkia niitä tovereita, jotka suurjuhlissa tekivät työtä monissa eri paikoissa, kuten ravintoloissa, juhlapaikoilla ja -kentillä. Tämä oli sellaista suuriarvoista työtä, josta ei saa pokaaleita eikä kukkia, mutta ottakaa vastaan lämmin kiitos. Kaikkien teidän yhteisellä avulla juhlamme olivat todella Suurjuhlat.

— H.T.

CLUB news

Editorial
An Important Labour Day Meet

On Labour Day weekend, South Porcupine Viesti is organizing a track & field meet at the club's excellent field just outside of town. As the club stated in its letter to the annual meeting of the FCASF, this meet will serve to promote the 1964 Sports & Music Festival which the club, together with the Finnish Organization local, will host next summer.

The South Porcupine—Timmins area has always been a good source of athletic talent. The past festival in Toronto gave further evidence of this. South Porcupine is also known for its very well run track & field meets. This, together with everyone's wish for most successful 1964 festival, makes it good reasoning on the part of the other clubs in the federation to send as many of their athletes as possible to take part in the Labour Day meet in South Porcupine. A successful meet on that weekend, with perhaps a few old records sent for a tumble, will guarantee a successful championship meet in 1964.

We hope that when these pages report the results of the meet, that many familiar names from Isku, Jehu, Visa, Yritys, Alerts and Elo will be on the results listings with the athletes from Viesti.

To Viesti, best of luck on the meet!

And best of luck in organizing the 1964 Suurjuhla!

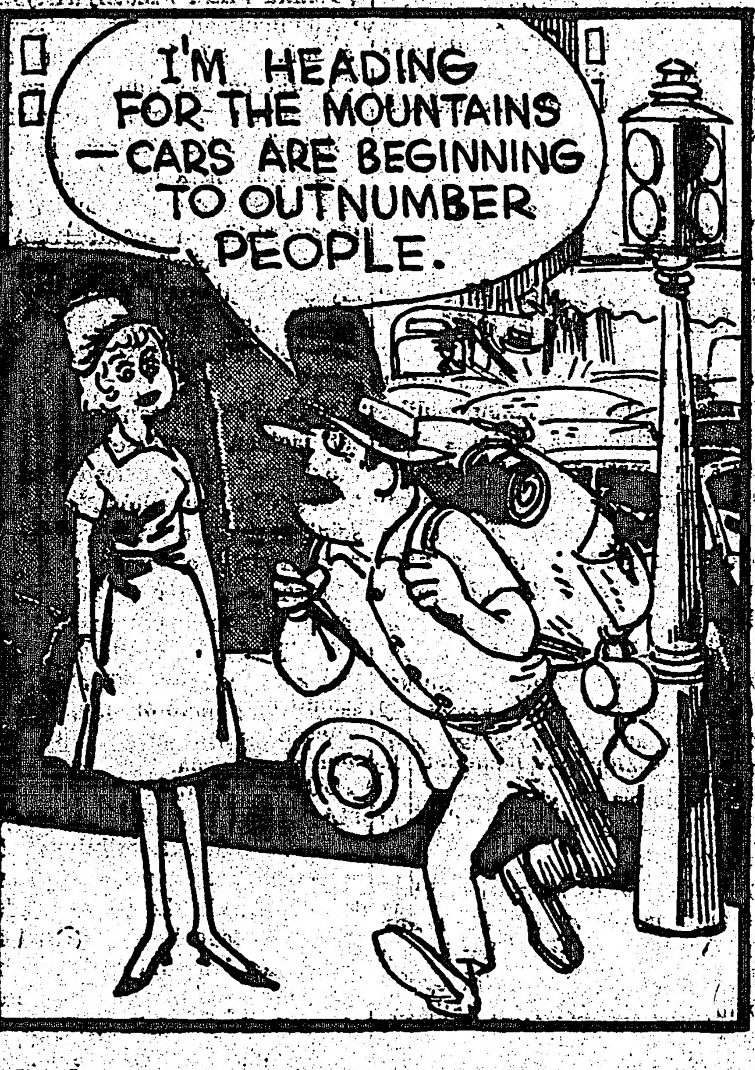

Bill Peole

Reflects on the Festival

Halloo toverit.

Well, the annual music & sports festival has come and gone. In every branch of activity things were carried out very smoothly. We certainly must give full credit to Yritys and the F.O. for the weeks and long hours spent in preparations. The time was not spent in vain, as it certainly paid off.

I went to Tarmola Friday afternoon before the festival, and there were quite a few people and cars. I presumed these were out of town early birds. The grounds looked well taken care of. Yes, the boys had been busy. There was just enough breeze to keep the flags flying. It was a very picturesque scene.

On Sunday. there must have been over two thousand people. I sat and watched the many different faces and each one seemed to register peace, contentment and happines. I felt so glad to be among these people and to be able to call myself one of them. But then, a shadow fell across the picture. In a few hours all these folks will be separated, each going his or her own way and the daily fight for existence will be on again.

But the pleasure in meeting old friends and making new ones, will be a cherished memory long to linger. These little get togethers and meetings give us added strength to face life's many problems.

Well the "inner man" must be looked after, so it guided my footsteps to the restaurant. Catering to the wants of over two thousand people for two days is no easy task, but there was a good variety of nicely cooked foods for breakfast, lunch and dinner, and the people seemed pleased with fast service.

I spoke to Mrs. L. Niemi. who had charge of all this work. She looked tired and she told me she was up at 5 a.m. and did not finish until late. If there is such a thing as "suomalainen sisu", I am sure Mrs. Niemi has it. I know, because I too am a cook. — W.P.

Isku Athletes Show Up Well

The following article appeared in the Friday, August 9 issue of the Port Arthur News Chronicle. We felt it would be of interest to Club News readers.

"A group of athletes representing the Isku Track and Field Club attended the Finnish Canadian Amateur Sports Federation championships recently and captured their share of honors.

Julie Ferguson, a speedy bundle of dynamite, was the top athlete and captured three gold medals and a pair of silver, equalling a five-year record in the 100 metre dash, with a 13.4 clocking.

The games were held at Woodbridge, Ont., and also saw Karl Kaarela, well-known local trackster, captured laurels in the high jump. Kaarela and Don Hutman of Sudbury cleared the bar at 5'7" but Hutman did it on one less try and was awarded first place.

The Isku relay team comprising of Julie Ferguson, Brenda Pressenger, Margarit Hämäläinen and Inga Tuomi won the 400-metre relay event in a time of 1:02.6.

A fast time was set in the 1,500 metre run with E. Salkeld of Sudbury doing it in 4:33,8 minutes. Olympic Hopeful Bill Heikkilä, Canadian Junior Javelin champion set a new FCASF record with a toss of 203'3".

Tunneliajatus vastatuulessa

Lontoo. — Englannin yleinen mielipide vastustaa yhä enemmän suunnitelmia, joiden mukaan Englanti ja mannermaa yhdistettäisiin joko vedenalaisella tunnelilla tai sillalla, kirjoitti englantilaislehti "Lloyd's List and Shipping Gazette".

Lehti kirjoitti edelleen: "Vastustus näyttää lisääntyvän useissa piireissä ja ne ovat sitä mieltä, että hallituksen täytyy tehdä kielteinen päätös siinä ehdotuksessa, jonka mukaan Englanti ja mannermaa yhdistetään kymmenen vuoden kuluessa toisiinsa joko tunnelilla tai vaihtoehtoisesti sillalla".

Lehti jatkaa: "Nyt ymmärretään että väitteet tunneliuunnitelmaa vastaan eivät perustu strategisiin seikkoihin, vaan Ranskan asenteeseen jonka mukaan Englanti estetään pääsemästä mukaan yhteismarkkinoihin. Tästä johtuen Ranska ei ole kiinnostunut yhteistyöstä suunnitelman toteuttamiseksi, joka lisäksi tulisi vaatimaan suunnattomia kustannuksia. Myös ollaan sitä mieltä, että Englannin liikenneyhteydet kanaalin yli ovat nykyisin aivan riittävät".

PORT ARTHURIN ISKU HUOMION KOHTEENA

Port Arthur. — Toronton Suurjuhlilla oli elokuun 3—4 päivinä kaukaisin urheiluseura Isku, joka edustaa Port Arthuria.

Matka täältä Torontoon lasketaan pyörein luvuin tuhanneksi mailiksi, joka on sama mikä tulisi Suomen eteläkärjestä kaukaisimpaan pohjoiseen. Kun joukkue lähetetään näin pitkälle matkalle tulee siinä aina monenlaisia vaikeuksia. Taloudellinen kysymys on yksi ja yksistään matka miljoonakaupunkiin saa kyllä syntymään paljon ennakkoluuloja.

Seuramme edustajia oli 16 näissä juhlissa, näistä 8 otti osaa yhteisvoimisteluun ja toiset kaikki muihin urheilumuotoihin. Kun suuri joukko lähtee näin pitkälle matkalle täytyy seuran kassasta ottaa useampiin satoihin nouseva rahasumma. Tämän vuoksi haluaisin mainita, että kun seuramme järjestää tilaisuuksia, tulkaa kaikin joukolla niitä kannattamaan.

Vaikka olimme pienellä joukolla edustamassa Toronton juhlia niin saimme silti hyvää huomiota osaksemme. Koska scarboroughlainen toiskielinen henkilö lähetti Port Arthurin News Chronicle"lle kirjeen, missä hän huomioi Iskun edustuksen ja vetosi Port Arthurin veronmaksajiin, että voitaisiin rakentaa sisärata talviurheilua varten. Tämä rata olisi kirjoittajan mielestä välttämätön siksi, että voitaisiin edustaa Port Arthuria paremmin tulevissa urheilujuhlissa muuallakin.

Otimme myöskin osaa yhteisvoimisteluun huomattavalla tavalla. Kiitokset tästä mahdollisuudesta Margaret Hämäläiselle ja Aili Kaarelalle kun he niin peräänantamattomasti harjoittivat näitä vaikeasti opittavia yhteisvoimisteluliikkeitä.

Urheilun puolesta toi seurallemme kunniaa Julie Ferguson voittaen kolme kulta-mitalia ja kaksi hopeaa, sekä juoksi saman ajan kuin liiton ennätys naisten 100 metrillä, 13,4. Naiset voittivat myöskin 4x100 metrin viestin. Joukkueessa oli J. Ferguson, M. Hämäläinen, I. Tuomi, ja B. Pressenger. Margaret Hämäläinen piti tiukalla heitto-otteluissa Betty Rumballia. Jos Margaretilla olisi ollut parempi onni, niin olisi tullut paljon lähemmäksi ennätyksiä.

Miespuolisista urheilijoista Karl Kaarela kunnostautui hyvin alle 21 vuotiaitten sarjassa. Hän sai huomattavan tuloksen korkeushypyssä vastustajansa sudburylaisen Don Hutmanin kanssa hypäten yli 170 senttimetrin rajan.

Lisäksi seurallamme oli varattuna kaksi esitystä juhlien konserttiin. Aili ja Karl Kaarela esittivät värikkään kansantanssin, jolla saivat yleisön haltioitumaan. Toisena numerona oli P. Voutilaisen harjoittama akrobaattiesitys. Tässä esiintyi P. Voutilainen sekä kaksi 11-vuotiasta pikku tyttöä Janet Basto ja Krestin Domezy. Esitys oli erikoisen miellyttävä joka sai arvaamattoman suuren suosionosoitukset. Nämä kaksi pikku tyttöä on myöskin siitä 30-henkisestä lapsijoukosta, joka harjoittelee haalilla. Voimme sanoa, että lapset olivat tänä vuonna Iskun symbolina näillä Toronton Suurjuhlilla.

Myöskin tässä yhteydessä haluamme kiittää seuramme puolesta majoituskomiteaa Torontossa siitä, että saimme niin mainiot yöpymispaikat. Erikoisesti haluan kiittää niitä naisia jotka huolehtivat niin hyvin meidän kahdesta akrobaatistamme. — P.V.

Suomessa:

Sisäministeriö puuttunut Norvajärven patsasjuhliin

Helsinki. — Sisäasiainministeriö on pyytänyt ministeriön poliisiasiainosastoa ja ulkoministeriötä ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, ettei länsisaksalainen "sotilashautojen huoltoliitto" kokoaisi väkijoukkoja Länsi-Saksasta tämän kuun 31. päivänä Norvajärvellä tapahtuvaan saksalaisteen sotilaiden hautamuistomerkin paljastus- ja vihkimistilaisuuteen eikä siten toimeenpanisi mitään mielenosoituksia maassamme. "Ainakin meille on nyttemmin ilmoitettu, että sieltä ei tule muuta kuin muistomerkin viralliset luovuttajat, joten kaikki tulee tapahtumaan aivan pienissä puitteissa', vastasi asiaa koskeneeseen tiedusteluun sisäministeri Niilo Ryhtä.

Ulkomaalaisten järjestöjen, tässä tapauksessa länsisaksalaisen järjestön, toimintaoikeuksista ministeri Ryhtä antoi ymmärtää, että patsasjuhlat ovat sallittuja silloin, jos niiden järjestämät tilaisuudet menevät "normaalissa järjestyksessä" eikä niissä järjestetä mitään sopimatonta ohjelmaa. Rovaniemen maalaiskunnan ja muiden kuntien suhteesta sanottuun patsaspuuhaan ja paljastustilaisuuteen ei ministerillä ollut tietoa.

Hänen käsityksensä mukaan maamme puolustuslaitos ei tule olemaan mukana sanotussa tilaisuudessa, koska ne eivät ole saaneet siihen lupaa. Jos joku menee, hän menee yksityishenkilönä, sanoi ministeri Ryhtä.

Kokoomuspuolueen pää-äänenkannattaja Uusi Suomi tiesi puolestaan kertoa tiistaina, että saksalaisten sotilaiden hautamuistomerkkien vihkimistilaisuuksiin Norvajärvellä ja Honkanummella osallistuu noin satakunta henkeä Länsi-Saksasta. Elokuun 30. päivänä vihitään lehden tietämän mukaan hautapatsas Honkanummen hautausmaalla Helsingissä ja päivää myöhemmin Norvajärvellä. Ensinmainittuun hautausmaahan on kerätty Etelä- ja Keski-Suomesta haudattuina olleiden 370 ja jälkimmäiseen eri puolilla Pohjois-Suomea haudattuina olleiden 2,500 saksalaisen sotilaan jäännökset. Lehden saamien tietojen mukaan molemmissa tilaisuuksissa puhuu järjestön presidentti Walter Trepte. Järjestö laskee — edelleen saman lähteen mukaan — seppeleet myös Hietaniemen sankarihaudoille, vuonna 1918 kaatuneiden saksalaisten muistomerkille Helsingissä ja sankarivainajien muistomerkille Rovaniemellä.

Kuten julkisuudessa on kerrottu on alussa mainitun järjestön tarkoituksena tehdä Rovaniemen maalaiskunnassa Norvajärvellä tämän kuun 31. päivänä toimeenpantavasta muistopatsaan paljastustilaisuudesta sodanjälkeisissä oloissamme ainutlaatuinen länsisaksalaisen militarismin esiinmarssi, jonne värvätään Länsi-Saksasta pariin tuhanteen nouseva osanottajajoukko.

Vainajien muiston kunnioittamisen nimissä tämä entisten hitleriläisten upseerien järjestö, joka harjoittaa natsiajan ihannoimista ja revanshihenkistä toimintaa kymmenissä maissa, on nyt valinnut esiintymisensä kohteeksi natsiarmeijan tuhoaman Lapin.

Suunnitelmat ovat herättäneet Lapin väestön keskuudessa ankaraa paheksuntaa. Lapin asukkailta ja järjestöiltä saamiensa kirjeiden perusteella kävi Sodan- ja fasisminvastaisen Työ r.y:n lähetystö heinäkuun 26. päivänä pyytämässä sisäasiainministeriä puuttumaan sanotun patsashankkeen varjolla tapahtuvaan maamme lakien ja solmimiemme sopimusten vastaiseen toimintaan. — DPL.

Paavin tervehdys

Moskova. — Paavi Paavali VI on lähettänyt Neuvostoliiton ministerineuvoston puheenjohtajalle onnittelusähkeen, jossa hän toteaa sopimuksen ydinasekokeilujen kieltämisestä tuottavan suurta helpotusta. Tämän erittäin merkittävän sopimuksen allekirjoittaminen todistaa hyvää tahtoa ja on lupaus yhteisymmärryksestä ja valoisammasta tulevaisuudesta, kirjoittaa paavi.

Last Reminder -- JVN August 17 At Wanup Hall

The time has come to remind everyone for the last time about the big night this coming Saturday. Yes, of course you are right, it is the night that J V N will be at the Wanup Hall at 8.00 P.M. A great variety of entertainment will be presented in 18 big acts.

Everone's favorite, Christine Arshtutiez will be there to sing a few songs. The Jehu singers who took part in the Suurjuhla Grand concert will also be present. Beaver Lake's own Brusher and Tescher will also be there to give a few notes on the piano which has highlighted their fame. Dr. Casey and Dr. Kildare will be there to operate on one another. The Can-Can Girls, direct from Moulin Rouge will also be there and a one act play "Teacher's Pet" will also be presented. These are but a FEW examples of what is in store for you this Saturday, August 17 at 8.00 PM at the Wanup Hall. The admission price is only 75 cents a person, a very small sum to pay to see a first class variety show put on strictly by young people. Don't you dare miss it. See you all there. — J.P.

KING KOIN Launderette
Kovalla rahalla toimiva kemiallinen puhdistus .... 8 paunaa $2.00
Kovalla rahalla toimiva höyryprässäys 25c
Puhelin DI 4-4616
186 S. Algoma St. Port Arthur,

LEO'S B/A SERVICE
Kunnostetaan kaikenmallisia autoja. B/A autorenkaita ja välineitä
Puhelin 4-6231
Cumberland ja Munro kat. kulm.
Port Arthur Ontario

RAKENNUSKAUSI ALKANUT!
Meiltä saatte kaikenlaisia rakennustarpeita.
THUNDER BAY LUMBER CO.
(FORT WILLIAM) LTD.
HENKILÖKUNNAN OMISTAMA
HENKILÖKUNNAN JOHTAMA
"Kuuluisa palvelustaan"
Puh. 3-7469
516 Simpson St. Fort William

PELASTUKSEN
evankeliumia julistetaan Siion Rukoushuoneella sunnuntaisin klo 7 ip. sekä keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 7.30 ip.
SIION RUKOUSHUONE
122 Powell St., Vancouver, B.C.
TERVETULOA!

ROMAANEJA
"Punainen sulka" ja "Taskukirja" asussaan
Erikoisen halpahintaisia.

Ferdinand Sauerbruch:
Elämäni kirurgina
Maineikas muistelmasteos — jännittäviä leikkauksia, huumoria.
420 sivua Hinta nid. $1.25

Nordhoff-Hall:
Kapina laivassa
Kertomus valtamerestä, merenkyntäjistä ja heidän kapinastaan.
420 sivua Hinta nid. $1.25

Dale Carnegie:
Miten saan ystäviä, menestystä, vaikutusvaltaa
Dale Carnegien maailmanmenestysteos on yhtä hauska kuin opettavainenkin.

Richard Gordon:
Kapteenin pöytä
246 sivua Hinta nid. $1.25
Hävyttömän hauska kirja.

Lemmikki Talas:
Vaellamme Wienissä
145 sivua Hinta nid. $1.85
Wien, "Tonava kaunoinen" kaupunki, on suurten säveltäjämestarien ja kuolemattomien valssien kaupunki. Se on hengen suurmiesten kaupunki, jonka vaikutus on säteillyt koko maailmaan.

Conan Doyle:
Baskervillen koira
Maailman maineikkaimpia salapoliisiromaaneja.
159 sivua Hinta nid. 95c

Mayne Reid:
Kullankaivajia ja intiaaneja
Seikkailuromaani Meksikosta.
155 sivua Hinta nid. 95c

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Milloin hyvänsä tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
178 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

EPILUX

Plastiikkista veneiden IHMEMAALIA SINEX talojen laatumaalit 10 pros. ALENNUKSELLA.

BOB'S WASHERS

Pyykkikoneiden myynti, palvelus ja korjaus.

Kunnostettuja kohtuullisilla hinnoilla

Puh. 673-5883

351 Regent St. South Sudbury

Kesäkämppätontteja myytävänä

Hyviä kesäkämppätontteja myytävänä uudella subdivisionilla Grassy Laken rannalla hyvin edullisella hinnalla, noin kaksi mailia Kilpisen kaupasta. Hydron sähkö hyvin lähellä. Lähempiä tietoja saa osoitteella:

CARL MÄKELÄ
R.R. 1, WHITEFISH, ONT.

(15—20—24)

Auto- ja troki- JOUSIEN PALVELU

- EXPERTTITYÖ
- NOPEA PALVELU KORJAAMOSSAMME
- YLEISTÄ SEPÄNTYÖTÄ

WOROBECK SPRING SERVICE

Puh. 675-8492
118 Regent St. S. Sudbury

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip. Ravintola on yleisön palveluksessa kaikkina viikonpäivinä ja iltoina.

Vapaus kustannusosakeyhtiön johtokunnan kokous pidetään maanantaina elokuun 19 päivänä kello 7.30 liikkeen konttorissa.

Beaver Laken nuorikaarti järjestää "Variety illan" Wanupin haalilla elokuun 17 päivänä kello 8 ip. Mennään kaikki tätä hauskuutta katsomaan.

CSJ:n Keski-Ontarion vuotuinen aluejuhla on Työn Puistossa elokuun 25 päivänä.

Beaverlakelaiset Wanupin haalilla

Ei tarvitse ajatella mihin menisi tänä lauantaina, sillä 17 pnä kello 8 alkaen on kaikilla Wanupin haalille saapuneilla tilaisuus nähdä ja kuulla jotakin riemuhauskaa beaverlakelaisten nuorten esittämänä.

Toivottavasti haali täyttyy samalla tavalla ja yhtä innostuneista katsojista, kuin mitä oli Beaver Laken haalilla heidän siellä esittäessään saman ohjelman. Tällä kertaa ohjelmaan on tehty vielä joitakin muutoksia, eikä varmaankaan huonoon suuntaan.

Tervetuloa antamaan kannatus nuorten järjestämälle juhlalle.

SAIRASLISTALLA

Kansalaisemme mrs Olga Ellmen Whitefishista on Memorial sairaalassa huoneessa No 517. Hän voi ottaa vastaan vieraita.

Alustavat tiedot metsästyskausista Sudburyn seudulla

Sorsien ja hanhien pyyntiaika maantie No. 17 pohjoispuolella syyskuun 14 pstä joulukuun 14 päivään; Maantie No. 17 eteläpuolella syyskuun 21 pstä. joulukuun 14 päivään. Sorsia saa ampua kaikkiaan 5 päivässä ja niitä voi olla kaikkiaan hallussa 10, mutta yksikään niistä ei saa olla "canvasback" tai "redhead" sorsa. Korkeintaan kaksi "woodduck" nimistä sorsaa voi olla päivän saaliin joukossa. Lokakuun 27 päivän jälkeen saa ottaa lisäksi 2 "scoup" tai "goldeneye" sorsaa päivää kohden. "Mergensereja" ei lasketa päivän saaliiseen kuuluviksi.

Hanhia voi ottaa kaikkiaan 5 päivässä ja niitä voi olla hallussa kaikkiaan 10 kpl.

Pyyn (ruffed grouse) pyyntiaika Sudburyn piirissä mukaanlukien Manitoulin saarella on syyskuun 15 pstä marraskuun 24 päivään. Niitä voi ampua 5 päivässä ja hallussa voi olla korkeintaan 15 kpl.

"Sharp-tail" ja "Spruce Partridge" lintujen pyyntiaika ja saalismäärä on sama kuin yllä.

Aluejuhlat Työn Puistossa 25 pnä

CSJ:n Keski-Ontarion aluejuhlat vietetään tämän kuun viimeisenä sunnuntaina Työn Puistossa alkaen kello 1.30. Tässä tilaisuudessa on pyydetty esiintymään sekakuoro Säveltä, Melody orkesteria, sekä lisäksi on pyydetty ainakin yhtä ohjelmanumeroa kultakin lähiympäristön paikkakunnalta. Risto Hakooja tulee myöskin soittamaan.

Lapsille järjestetään joitakin kilpailuja ja niistä annetaan pieniä palkintoja. Aikuisillakin on tilaisuus verrytellä itseään hiekkapussin ja nuolen heitossa, sekä muissa hauskoissa seurapeleissä.

Kaiken muun hyvän ohjelman lisäksi yleisö saa nähdä ja kuulla kenelle menevät tähän juhlaan hankitut arvokkaat lahjavoitot.

Tervetuloa juhlimaan Työn Puistoon elok. 25 jnä.

KESÄVIERAITA

Takavuosina myös Sudburyssa asunut ja tämän seudun suomalaiselle väestölle näyttämöalalla hyvin tunnettu Paavo Kivinen St. Catharinesista pistäytyi toimitukseemme eilen kertoen kaikille tämän seudun suomalaisille terveisiä nykyiseltä kotipaikkakunnaltaan.

Paavo sanoi olevansa tällä viikolla lyhyellä lomamatkalla vaimonsa kanssa ja vierailevansa Antti Lahtisen luona Wanupissa. Paavo valitteli vain sitä, että vielä ei ole ollut mahdollista yrittää kalaa, mihin hän kuitenkin sonnustautuu vielä tämän viikon kuluessa, vaikka vaikisinkin, ennen kotimatkalleen lähtöään huomenna.

TILATKAA VAPAUS!

Incon voitot 6 kuukauden ajalta $52,882,000

International Nickel yhtiön voitot nousivat ensimmäisen puolen vuoden aikana tänä vuonna $52,882,000:een. Tämä voitto jakautuu $1.79:ksi jokaista osaketta kohti. Viime vuonna samana aikana voitto osaketta kohti oli $1.77. Siis jatkuvaa nousua voitoissa.

Nikkelituotanto oli noususuunnassa ensimmäisen puoliskon ajalla vuonna 1962, mutta samanaikaisesti kuparituotanto laski.

Pääomasijoitus laski $26,724,000:sta $15,180,000:iin.

Työministerin sanaa odotetaan Mine-Mill-asiassa

Mine Millin presidentti Ken Smith sanoi odottavansa tietoa työministeriltä, siitä koska hän on mahdollisuudessa tulemaan välittäjäksi union ja Falconbridge kaivosyhtiön välisiin kiristyneisiin palkkaneuvotteluihin. Työministeriä on pyydetty saapumaan näihin neuvotteluihin union taholta.

Työministerin apulainen otti yhteyden Mine Millin presidentti Ken Smithin kanssa viime tiistaina puhelimitse. Hän oli sanonut, että työministeri on halukas tekemään kaikkensa saadakseen sopimuksen aikaan yhtiön ja union välillä.

Ken Smith sanoi, että "me odotamme kärsimättömästi ministerin soittoa ja olemme valmiit tapaamaan hänet niin pian kun mahdollista".

Poliisin saaliiksi 85 gal. alkoholia

Rekisterilaattaan näyttävän valon puttumisen vuoksi maakuntapoliisi pysähdytti viime maanantaina Sudburya kohti matkalla olevan farmariauton. Kun poliisi meni sanomaan auton kuljettajalle, että hänellä on valolaitteissa vikaa, niin hän näki autossa avonaisen olutkorin. Koska miehet olivat kotoisin Quebecista, niin poliisi selitti heille, että on luvatonta kuljettaa avonaista olutkoria Ontariossa ja samalla katsoi, että mitä oli auton peräosassa peitteen alla. Sieltä löytyi kaksi puulaatikkoa, joissa oli yhden gallonan peltikanistereissa yhteensä 85 gallonaa pontikkaa.

Syytettynä ovat 28-vuotias Yvon Lavergne ja 31-vuotias Jean Guy Richard molemmat Shawinigan Fallsilta Quebecista. Heitä syytetään luvattoman alkoholin hallussapidosta.

Venäläisiä kirjoja käännetään eniten

Parlisi. — Venäläisten kirjailijoiden teoksia käännetään tällä hetkellä enemmän kuin muiden maiden kirjailijoiden töitä. UNESCO:n vuotta 1961 koskevan raportin mukaan, jonka laatijat sanovat, että tilanne ei yleensä prosentuaalisesti muutu kovin paljon vuodesta toiseen.

Kolme eniten käännettyä kirjailijaa ovat kaikki venäläisiä. Ensimmäisellä sijalla on Lenin, jonka teoksista on julkaistu 185 käännöstä, toisella Nikita Hrushtshev (169). Neljännellä sijalla on englantilainen salapoliisiromaanien kirjoittaja, kirjailijatar Agatha Christie, jonka teoksista on julkaistu 111 käännöstä. Seuraavina ovat intialainen filosofi Rabindranath Tagore (102), Shakespeare (99), Jules Verne (88) ja Dostojevski (79), Ranskalainen Georges Simenon, jonka teoksista on julkaistu 68 käännöstä, on suosituimpi kuin Karl Marx.

Muoti aina vaihtelee. Nyt on tuotu markkinoille naisille kuvassamme näkyvän mallinen "kypärä"-hattu. — TNS-kuva.

Maanjäristys tuhosi Skopjen muinaisen edeltäjän v. 518

Skopjen maanjäristys heinäkuun 26 päivän aamuna on jälleen palauttanut mieliin ihmisten ja rakennusten turvattomuuden suurten luonnonmullistusten yllättäessä. Kokonainen kaupunki tuhoutui muutamassa hetkessä voimakkuudeltaan yhdeksännen luokan maanjäristyksessä ja tuhansia ihmishenkiä menetettiin. Vakuutuksella on eri puolilla maailmaa ollut merkittävä osuus maanjäristysten vahinkojen korvaamisessa kerrotaan vakuutusyhtiöiden tiedotuskeskuksesta.

Suurimmat markkamääräiset vahingot aiheutti tiettävästi San Franciscon maanjäristys 18. 4. 1906, jossa varsinaiset järistysvahingot olivat suuruudeltaan 90 milj. dollaria ja viralliset vahingot katkenneista kaasujohdoista ym. syttyneinä tulipaloina 1.5 miljardia dollaria. San Franciscon maanjäristyksessä sai surmansa 700 ihmistä. Nämä valtavat vahingot jakaantuivat jälleenvakuutuksina kautta maailman, joten korvauksiin todennäköisesti osallistuivat myös suomalaiset vakuutusyhtiöt. Pelkästään kuusi saksalaista vakuutusyhtiötä joutui tästä maanjäristyksestä maksamaan 11,6 milj. silloista dollaria.

KIRKONKELLOJEN KUMINASTA RAUNIOIHIN

Asiantuntijoiden mukaan maailmassa sattuu maanjäristyksiä vuosittain arviolta 10,000—30,0000, joista ihmisaistein havaittavia 5,000—6,000 kappaletta. Vahinkoja aiheutuu keskimäärin 150 maanjäristyksestä, mutta katastrofin saattaa johtaa ehkä vain 25 maanjäristystä.

Luonteeltaan maanjäritstyksiä on lähinnä kahdenlaisia: maan sisäisten vulkaanisten ilmiöiden seurauksena syntyviä sekä tektonisia järistyksiä, jotka syntyvät jännintyseroavaisuuksista maankuoren sisällä. Noin 90 prosenttia kaikista maanjäristyksistä on luonteeltaan tektonisia ja nämä järistykset ovat myös vaarallisimpia. Jos maanjäristys tapahtuu merenpohjassa, puhutaan toisinaan lisäksi "merijäristyksistä".

Voimakkuudeltaan maanjäristykset jaetaan tavallisesti 10 tai 12 luokkaan, jotka eriasteisina vaihtelevat "kirkonkellojen kuminaa ja seinärappausten varisemista" aiheuttavista seitsemännen luokan järistyksistä aina "suurta tuhoa, raunioita, maankuoren halkeamia, vyöryjä" ym. aiheuttaviin 10. luokan katastrofeihin. Tässä jaoittelussa Skopjen maanjäristys lienee 9. luokan voimakkuutta.

VUORISTOINEN MAANJÄRISTYSVYÖHYKE

Maanjäristyksiä esiintyy vyömäisellä vuoristojonona pitkin kiemurtelevalla vyöhykkeellä, joka ulottuu ympäri maapallon alkaen Etelä-Amerikan kärjestä Tyynen meren rannikkoa pitkin aina Alaskan länsirannikolle ja edelleen Tyynen meren ympäri Japaniin ja siitä etelään pitkin trooppisia saariryhmiä. Vyöhyke jatkuu Himaljan ja Vähä-Aasian kautta Eurooppaan Turkkiin, Balkanille ja etenee Välimeren molempia rantoja aina Lissaboniin saakka, missä vuonna 1775 sattui eräs pahimmista tunnetuista maanjäristyksistä, joka tuhosi koko Lissabonin kaupungin. Kerrotaan, että Lissabon tuhoutui kokonaan muutamassa hetkessä ja 60,000 ihmistä kuoli. Aluksi kuului kumea ääni, jota seurasi tiheä pölypilvi järistyksen muuttaessa raunioiksi miltei koko kaupungin kuudessa minuutissa. Suuria kappaleita rannikosta sortui jylisten mereen ja valtavia tulipaloja syttyi. Meri väistyi ensimmäisessä sysäyksessä rannikolta, mutta palasi hetken kuluttua valtavana hyökyaaltona kaupunkiin ja täydensi hirvittävän hävityksen.

Japanilainen professori Hiaiwara Tokion yliopistosta väittää, että maanjäristykset toistavat tietyin periodein samoilla seuduilla. Japanissa määrätyillä alueilla kerran puolessatoista vuodessa. Merkillistä onkin, että nykyisen Skopjen kaupungin muinaisen edeltäjän Skupinimisen paikkakunnan tuhosi maanjäristys vuonna 518.

MAANJÄRISTYS JA VAKUUTUS

Useimmissa Euroopan maissa on maanjäristyksen aiheuttamat vahingot suljettu pois normaalilla tavalla vakuutettavien vastuiden joukosta. Useissa maissa suhtaudutaan myös maan järistysriskien jälleenvakuuttamiseen pidättyvästi. Tämä onkin ymmärrettävää, sillä maanjäristyksen tapaista luonnonvoimaa ei ole helppo vakuutusmatematiikan keinoin saada riskinä punnituksi. Järistykset jakaantuvat alueellisesti epätasaisesti eikä tarpeellista vastuiden hajontaa synny puhumattakaan siitä, että vahingot saattavat yhdellä ainoalla pienellä alueella nousta katastrofaalisen suuriksi. Tästä huolimatta maanjäristysvakuutuksen voi Amerikassa saada joko erillisenä tai yleisemmin palovakuutuksen tai "vakuutuspaketin" lisävakuutuksena. Myös Japanissa jotkut yhtiöt myöntävät maanjäristysvakuutuksia.

Skandinavian vakuutustoiminta on joutunut paljon pohtimaan maanjäristysvahinkoja miniatyyrikoossa, sillä pohjoismaissa ja etenkin Norjassa sattuu silloin tällöin maanvieremiä, jotka saattavat aiheuttaa vahinkoja rakennuksille ja jopa ihmisillekin. Pohjoismaissa ei tällaisia luonnonvahinkoja ole yleensä voinut vakuuttaa, mutta Ruotsissa on viime vuonna poistettu vakuutusehdoista maanvieremää koskeva rajoitus, joten siitä aiheutunut vahinko korvataan nykyään huvilanomistajain tai liikeyrityksen "vakuutuspaketin" perusteella.

POHJOISMAISSA MAANVIEREMIÄ

Pahimpia pohjoismaissa lienee Norjassa v. 1936 sattunut luonnonvahinko, jossa miljoonan kuution suuruinen kivimassa vyöryi 800 metrin matkan alas erääseen vuonoon ja synnytti 70 metrin korkuisen hyökyaallon. Viimeksimainittu vyöryi Sognissa olevan Loen kylän yli ja tuhosi sen 71 ihmisen menettäessä henkensä. Sitä ennen on Norjassa vuonna 1893 sattunut maansiirtymä, jossa 5 miljoonaa kuutiota maata yht'äkkiä alkoi liikkua ja 105 taloa tuhoutui. Tässä mullistuksessa menetti 112 ihmistä henkensä. Norjassa vaikuttaa maanvyöryihin vuoristoinen maasto, jossa esim. kapeaan vuonoon osuva voimakas tuuli saattaa helposti aiheuttaa vyöryjä ja sortumia. Pohjoismaissa on luonnonvahinkojen korvaamista pohdittu lähinnä valtion hoitaman luonnonvahinkorahaston perustamisen pohjalta. Myös vapaaehtoisia vakuutusmuotoja on kehitetty mm. Norjassa, mutta ne eivät ole yleistyneet mm. kysynnän rajoittuneisuuden vuoksi.

PAHIMPIA MAANJÄRISTYKSIÄ

Historian pahimpia maanjäristyksinä mainitaan Sodoman ja Gomoran tuhon ja Troijan maanjäristyksen lisäksi Pompeijin hävitys vuonna 68 j.Kr. Siinä vaurioituivat Pompeijin, Herculaneumin ja Stabien kukoistavat kaupungit. Nämä vauriot korjattiin pian mutta 16 vuoden kuluttua vuonna 79. maanjäristykset alkoivat uudelleen ja Vesuvius hautasi kaupungit tuhkaan ja laavaan.

San Franciscon maanjäristyksen rinnalla on mainittava vuonna 1908 sattunut Messinan maanjäristys, joka on kaikkein aikojen tuhoisimpia. Se hävitti Messinan ja Reggion kaupungit sekä useita pienempiä paikkakuntia 130,000 ihmisen menettäessä henkensä. Myös tässä järistyksessä siihen usein liittyvä valtava hyökyaalto täydensi tuhon. Japanissa tapahtui vuonna 1923 Kvanton maanjäristys, joka hävitti kaksi kolmasosaa Tokiosta ja Jokohaman kaupungin miltei kokonaan. Surmansa sai 150,000 ihmistä. Tuoreessa muistissa on niin ikään Agadirin maanjäristys vuonna 1960, jossa koko kaupunki tuhoutui lyhyessä hetkessä.

Skopjen tapauksessa maanjäristyksen aiheuttamien vahinkojen heijastumista vakuutustoimintaan ei ole tietoja. Jugoslaviassa kaikki vakuutukset on sijoitettu valtion D.O.Z.-yhtiöön joskin sen jälleenvakuutuksia on myös läntisillä vakuutusmarkkinoilla mm. Lontoossa.

KIITOS

Kiitos on vallan vähäinen tulkitsemaan teille kaikille, sukulaiset, ystävät ja tuttavat, mitä tunnemme teitä kohtaan. Teidän väsymätön työnne ja kaikki mitä teitte meidän hääpäivämme hyväksi, ansaitsee enemmän kuin sydämellisen kiitoksemme.

Kiitämme emäntiä, jotka eniten työtä tekivät sekä häiden että "showerien" onnistumiseksi. Kiitos myös kerääjille ja "poikien" paartien hommaajille. Siis kiitos kaikille ja kaikesta.

Kiitollisuudella muistellen,

VIOLA JA RONALD MATTINEN
Timmins, Ontario

Syvästi surren ja kaivaten ilmoitamme, että rakas puolisoni, isämme ja paappamme

WILLIAM JOHN JOHNSON

syntynyt Ilmajoella, Suomessa, elokuun 27 pnä 1891, kuoli St. Josephin General-sairaalassa Little Currentissa, Ont., heinäkuun 8 pnä 1963, ollessaan 72 ikävuodellaan.

Lähinnä kaipaamaan jäivät hänen vaimonsa Fanny Little Currentissa ja kaksi poikaa, Vilho ja Veikko perheineen sekä 6 lastenlasta Sudburyssa ja kolme siskoa Suomessa.

Syvästi kaivaten,

Fanny ja perhe.

Ehtoon tullen elon pursi,
rauhan rannan saavuttaa.
ihanaa on väsyneenä
ikiuneen uinahtaa.

Fanny, lapset ja lastenlapset.

JENSEN'S BUILDING CENTRES

1716 Regent St. S. ja 266 Frood Rd.

Puh. 674-5413 Puh. 674-2722

★ RAKENTAJAIN RAUTATARPEITA
★ PILKINGTONIN IKKUNALASIA
★ KYANIZE LAATUMAALIA

TEEMME RAKENNUKSIEN UUDISTUKSIA JA KORJAUKSIA — KUSTANNUSARVIOT VAPAASTI

COAL & FUEL OIL — ÖLJYÄ JA KOLIA

Nyt voitte ostaa laatupolttoaineita vähittäismaksulla . . . Automaattinen öljypalvelumme huolehtii öljysäiliönne täyttämisestä.

NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden edustajat ja ylöspanijat

DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 675-5647
177 KATHLEEN ST. WEST SUDBURY

Syyspuoli parhain pihojen kunnostusaika

Edward Grainista löydätte kaikkea mitä tarvitsette pihanne kunnostukseen. Mielihyvällä annamme neuvoja pihamaan kunnostamisen suhteen.

Ensiluokan piharuohon siemeniä

Toistakymmentä siemenlajia, joista omat seoksemme ovat erikoisen suosittuja.

	1—9 lbs.	10—24 lbs.	25 ja yli
"EDWARD" PIHARUOHONSEOS	.90	.86	.82
"EDWARD" TURF-RUOHOSEOS	.65	.63	.60
"CANADA BLUE" RUOHO	1.50	1.45	1.40
"CHEWING FESCUE"	.75	.73	.70
"COLONIAL BENT" RUOHO	2.10	2.05	2.00
"CREEPING RED FESCUE"	.59	.57	.55
"HIGHLAND BENT" RUOHO	1.00	.98	.96
"KENTUCKY BLUE" RUOHO	.95	.93	.90
"MERION BLUE" RUOHO	1.99	1.95	1.90
VUOTUINEN RUISRUOHO	.40	.38	.35
"POA TRIVALIS"	.90	.87	.85
"RED TOP" RUOHO	.90	.87	.85
"WHITE DUTCH" VALKOAPILA	1.40	1.40	1.36

Voitte sekoittaa nämä minkälaisen seoksen haluatte

Kaikenlaisia maankunnostus- ja lannoitusaineita

EVERGREEN (6-9-6) 40 lbs. — $3.00 80 lbs. — $5.00
LAMPAAN LANTAA (2-1-2) 5 lbs. — 65c 10 lbs. — $1.00 25 lbs. — $1.90 50 lbs. — $3.10
SUOSAMMALTA 1 pk. — 50c 2 pks. — 95c 2 k.j. — $2.15 4 k.j. — $3.20 7.5 k.j. — $5.00
MAANVILJELYSKALKKIA: 80 lb. säkki $1.20 — tonni $19.00

SUOMALAINEN PALVELU

Edward Grain LTD.

YSTÄVÄLLINEN JA AVULIAS PALVELUS

SUOSITTUJA REHUSEOKSIA
VILJAA JA SUOLAA
HYÖNTEISMYRKKYJÄ
PUHELIN 675-6421
66 ELM ST. WEST SUDBURY

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia - Kiinteistöjä
Kiinteistövälittäjiä
PUHELIN 675-7585
52 Elm St. East Sudbury

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. - Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

UUSIA JA KÄYTETTYJÄ
Rakennus- ja putkitustarpeita
Lautaa, vaneeria, ovia ym.
Huokeat itsepalvelukäteishinnat tai vähittäismaksuehdot
VAPAA TUONTIPALVELU
Greenspoon Bros. LIMITED
214 Notre Dame Avenue
Puh. 674-4259 Sudbury, Ont.

JACKSON & BARNARD
UUSI HAUTAUSTOIMISTO
Puhelin 673-3611
233 Larch Street Sudbury, Ontario
Hautauksia alhaisilla hinnoilla — Huolellinen palvelus

MOSKOVAN YDINKOE-KIELTOSOPIMUKSEN PERIAATTEET

Viisi artiklaa käsittävän asiakirjaluonnoksen allekirjoittivat heinäkuun 25. päivänä Moskovassa kolmen vallan edustajat kymmenen päivää kestäneen konferenssin jälkeen. Tämä sopimus on nyt ensimmäinen tulos 18 vuotta kestäneistä yrityksistä keskeyttää kilpavarustelu.

Moskovan sopimuksessa kolme allekirjoittajavaltaa sitoutuu estämään ydinasekokeet ja olemaan suorittamatta ydinase- tai muita ydinräjäytyksiä ilmassa, ulkoavaruudessa tai veden alla. Sopimuksessa ei ole mitään määräaikaa. Siinä on kuitenkin kohta, jonka mukaan mikä tahansa maa voi erota sopimuksesta kolmen kuukauden kuluttua ilmoituksen antamisesta.

Ydinräjäytysten estämistä koskevan kohdan jonkin verran epätarkka sanamuoto on herättänyt kysymyksen siitä eikö sopimus todellisuudessa tee laittomaksi kaikenlaisten ydinaseiden käyttöä missä tahansa sodassa tulevaisuudessa. Itse asiassa asia voitaisiin tulkita tällä tavoin, vaikka Yhdysvallat on välttänyt tällaista tulkintaa. Se voidaan myös käsittää siten, etteivät allekirjoittajat tule ensimmäisinä käyttämään ydinaseita.

Sopimuksen toisessa kohdassa Yhdysvallat, Englanti ja Neuvostoliitto lupaavat olla rohkaisematta muita maita ydinkokeisiin ja kehottavat kaikkia muita maita liittymään sopimukseen allekirjoittajiin.

Muutoksia sopimukseen voi ehdottaa mikä tahansa sopimuksen uusikin allekirjoittajamaa, mutta kolme alkuperäistä allekirjoittajamaata säilyttävät veto-oikeuden tuleviin muutoksiin. Muutoksiin vaaditaan kaikkien osapuolten enemmistö ja kaikkien alkuperäisten allekirjoittajamaiden äänet.

Sopimuksessa huomautetaan, että rajoitettu koekielto ei estä solmimasta sopimusta, jossa pysyvästi kielletään kaikki ydinkoeräjäytykset. Sopimuksen johdannossa myös vakuutetaan, että allekirjoittajamaat pyrkivät saamaan aikaan täydellisen kiellon.

Johdannossa huomautetaan lyhyesti, että sen jälkeen kun on saatu aikaan sopimus, joka lopettaa ihmiskunnan ympäristön saastuttamisen radioaktiivisilla aineilla, niin pyritään seuraavaan päämäärään: saamaan aikaan sopimus valvotusta yleisestä ja täydellisestä aseistariisunnasta, joka lopettaisi kilpavarustelun ja yllytyksen tuottaa ja kokeilla kaikenlaisia aseita, myös ydinaseita.

UUSIA ROMAANEJA
saatavana kirjakaupastamme

EEVA KILPI:

NAINEN KUVASTIMESSA
232 sivua Hinta sid. $3.25

Eeva Kilpi kertoo romaanissaan Irmasta, 30-vuotiaasta perheenäidistä. Päällisin puolin kaikki näyttää olevan hyvin — Irmalla on koti, kolme poikaa ja mies. Mutta mies on yleensä poissa kotoa, iltaisinkin. Irman elämän pyrkii täyttämään pelkkä odottaminen. Ja nuoruus alkaa jo loitota. Sitten elämään ilmestyy uusi kiintopiste, Jorma, miehen työtoveri. Jorman hahmo alkaa kasvaa Irman mielessä — on kysymyksessä uusi rakkaus, kuitenkin ikään kuin vain eräänä mahdollisuutena.

MAGDA SZABO:

METSÄKAURIS
NÄYTTELIJÄTÄR RIISUU NAAMIONSA
220 sivua Hinta sid. $3.50

Tämä romaani on erään naisen elämäntilitys. Näyttelijätär Esther Encsy riisuu siinä naamionsa, ripittäytyy kuolleelle rakastetulleen. Köyhyys ja arvossapidetyn sukulaisperheen nöyryyttävä tuki katkeroittavat Estherin lapsuuden ja nuoruuden. Elämä tuntuu epäoikeudenmukaiselta. Esther on kova, kapinallinen ja leppymätön vihassaan, joka kohdistuu sukulaisperheen hellittyyn tyttäreen, hänen kouluotoveriinsa.

EEVA JOENPELTO:

NAISTEN KESKEN
KIRJEITÄ TUNTEMATTOMILLE
80 sivua Sid. $2.25

". . . tässä teoksessa Joenpelto jakelee tervettä järkeä roimin annoksin, pippurilla maustettuna. Tuloksena on rautaisannos elämänviisautta erilaisiin pulmiin takertuneille naisenpuolille, koulutytöille, kotirouville, miniöille, virkanaisille. — Joenpellolla on kyky tasapuolisesti ymmärtää sotkuisten avio- ym. yhtien kaikkia osapuolia, meitä miehiäkään pahemmin sortamatta, solvaamatta."

BENGT SÖDERBERGH:

ONNELLISET SAARET
173 sivua Hinta sid. 2.90

Tapaamme pojan kuumalta rantahietikolta. Hän leikittelee oudoilla ajatuksilla: miltä tuntuisi hukkua, millainen on kuolema vedessä? — Herkin vedoin Bengt Söderbergh kuvailee pojan ensimmäistä tietoisesti elettyä kesää, ensimmäistä mustasukkaisesti vaalittua toveruutta, ensimmäistä rakkautta.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
P.O. Box 69 Sudbury, Ontario